

Biuletyn Informacyjny

TECHNIKA i USC

Nr 1 (70)
I kwartał 2012
cena 20,00 zł
ISSN 1425-2872

**POZYTYWNE DECYZJE
KIEROWNIKA USC**

W NUMERZE

CZY NAPEWNO DECYZJA?

SŁAWOMIR WOJCIECHOWSKI

4 CZY POTRZEBNA JEST DECYZJA?

DECYZJE KIEROWNIKA USC

KRYSTYNA GŁADYCH

9 CZY KIEROWNIK URZĘDU STANU CYWILNEGO POSTĘPUJE ZGODNIE Z PRZEPISAMI PRAWA WYDAJĄC POZYTYWNE DECYZJE ADMINISTRACYJNE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA O AKTACH STANU CYWILNEGO?

DECYZJE ADMINISTRACYJNE

DANUTA SORBIAN

13 DECYZJE ADMINISTRACYJNE W REJESTRACJI STANU CYWILNEGO?

ODTWORZENIE TREŚCI A.S.C.

KRYSTYNA GŁADYCH

18 WŁAŚCIWOŚĆ MIEJSCOWA KIEROWNIKA URZĘDU STANU CYWILNEGO W SPRAWIE ODTWORZENIA TREŚCI AKTU STANU CYWILNEGO

SZKOLENIA

ZG SUSC RP

21 TERMINARZ SEMINARIÓW SZKOLENIOWYCH ORGANIZOWANYCH PRZEZ SUSC RP W I. PÓŁROCZU 2012 r.

ZŁOTE GODY

GRAŻYNA BARTOSZUK

22 JUBILEUSZ ZŁOTYCH GODÓW W REJOWCU FABRYCZNYM

GALERIA USC

23 GALERIA USC - REJOWIEC FABRYCZNY.

CZY NA PEWNO DECYZJA?

(...) Przyjęcie zasad zawartych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego (kpa) jak wskazuje rzeczywistość stwarza wiele trudności w codziennej pracy urzędów stanu cywilnego. Trudności te nie wynikają jednak z braku umiejętności stosowania kpa lecz w zdecydowanej mierze uwarunkowane są charakterem spraw jakie rozpatrywane są w oparciu o przepisy ustawy prawo o aktach stanu cywilnego.(...)

str. 4

POZYTYWNE DECYZJE KIEROWNIKA USC.

(...)Podstawą sporządzenia aktu, jego prostowania czy uzupełnienia, nie jest decyzja kierownika urzędu stanu cywilnego, która jest dokumentem wtórnym i moim zdaniem w obecnym stanie prawnym zupełnie zbędnym, tylko dokumenty źródłowe czyli akty stanu cywilnego lub dokumenty, które nie są aktami stanu cywilnego ale dokumentami urzędowymi, w zależności od podstawy prawnej sporządzonego aktu stanu cywilnego.(...)

str. 9

DECYZJE ADMINISTRACYJNE W REJESTRACJI STANU CYWILNEGO?

Działając w granicach obowiązującego dzisiaj prawa, należy z całą mocą pokreślić, że czynności kierownika urzędu stanu cywilnego w zakresie rejestracji stanu cywilnego dokonywane są w dwóch podstawowych formach: w formie aktu stanu cywilnego lub decyzji i to w formach występujących rozłącznie, tym bardziej, że niezależnie od źródła powstania aktu, z chwilą jego sporządzenia żyje on bytem niezależnym od źródła, na podstawie którego powstał.

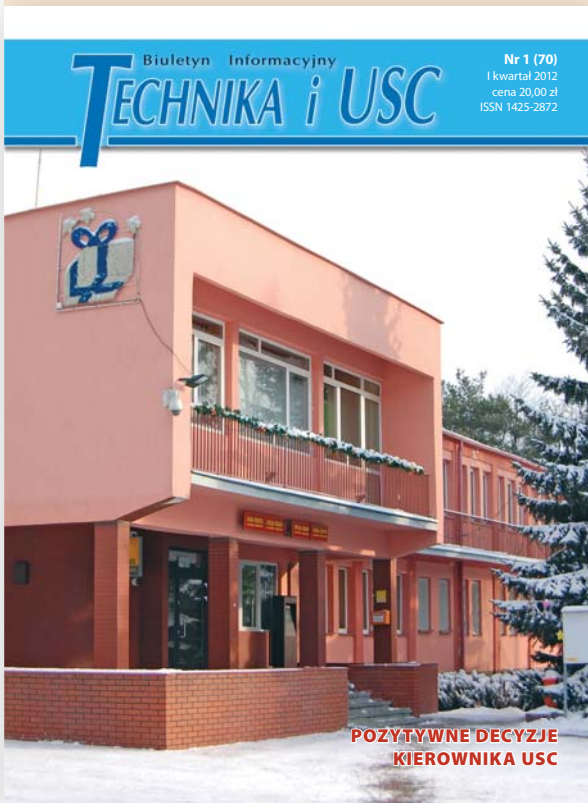
str. 13

WŁAŚCIWOŚĆ MIEJSCOWA KIEROWNIKA URZĘDU STANU CYWILNEGO W SPRAWIE ODTWORZENIA TREŚCI AKTU STANU CYWILNEGO.

(...) Jest tylko jedyny taki przypadek w prawie o aktach stanu cywilnego kiedy jeden kierownik urzędu stanu cywilnego robi coś dla innego kierownika usc, a mianowicie zgłoszenie urodzenia dziecka w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania rodziców lub jednego z nich (art. 11 ust.1) oraz zgłoszenie zgonu w urzędzie stanu cywilnego ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego lub miejsca jego pochowania (art. 11 ust.2)(...)

str. 18

Na 1. str. okładki - Siedziba USC w Rejowcu Fabrycznym

OGÓLNOPOLSKI BIULETYN INFORMACYJNY DLA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO

NR 1 (70), I kwartał 2012 r.

REDAKTOR NACZELNY – Władysław PENAR

REDAKCJA

Natalia PENAR-BIAŁY – e-mail: biuletyn@technikait.com.pl
ZG SUSC

ADRES REDAKCJI

ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice,
tel. 32 338 38 25, faks 32 338 38 71
e-mail: sekretariat@technikait.com.pl

**OPRACOWANIE GRAFICZNE,
SKŁAD I ŁAMANIE** – Andrzej DĘBICKI

DRUK – Czarny Koń, ul. Chorzowska 44b, 44-100 Gliwice

Nakład 1500 egz. Niniejszy numer zamknięto 07.02.2012 r.

WYDAWCA I KOLPORTER

TECHNIKA IT S.A., ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 32 338 38 25, faks 32 338 38 71
Sprzedaż i prenumerata - tel. 32 338 38 58

Cena 1 egzemplarza kwartalnika „TECHNIKA i USC”
wynosi w 2012 r. 20,00 zł. TECHNIKA IT S.A. prowadzi
sprzedaż biuletynu na zasadzie prenumeraty rocznej.
Cena rocznej prenumeraty wynosi w 2012 r. 74,00 zł.

Prenumeraty dokonać można
za pośrednictwem portalu www.usc.pl

Prenumerata przyjmowana jest na podstawie wpłaty
dokonanej na konto TECHNIKA IT S.A.,
nr konta: 36 1240 1343 1111 0010 2529 5798

Szanowni Państwo

Ten numer biuletynu jest wyjątkowy. Prawie wszystkie nadesłane do redakcji materiały dotyczyły tylko jednego zagadnienia ale także ważnego – stosowania decyzji administracyjnej w rozpatrywaniu spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Od blisko 30 lat, a dokładnie od daty wejścia w życie ustawy z dnia 29 września 1986 roku – prawo o aktach stanu cywilnego, organy nadzoru wymagały od kierowników usc udokumentowania postępowań wyjaśniających prowadzonych w celu sporządzenia aktów przez równoczesne sporządzenie decyzji administracyjnej. Praktyka wydawania decyzji, nawet w sprawach wymagających innej formy dokonania czynności zakorzeniła się w urzędach stanu cywilnego i nie była kwestionowana pomimo swojej uciążliwości.

Potrzebna była zmiana pokoleniowa w korpusie kierowników urzędów stanu cywilnego, napływ młodych, wykształconych prawników nieskrępowanych praktyką utrwalaną przez kolejne wydania komentarzy do prawa o aktach stanu cywilnego. Organizowane przez Zarząd Główny i oddziały terenowe Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP szkolenia, kursy, podyplomowe kwalifikacyjne studia administracyjne z zakresu rejestracji stanu cywilnego, konferencje krajowe i międzynarodowe przyniosły nieograniczone możliwości swobodnej dyskusji i wymiany doświadczeń w gronie praktyków z kraju i z zagranicy a także bezpośrednich kontaktów ze środowiskiem naukowym.

Niekwestionowaną zasługę w zainicjowaniu i propagowaniu idei zaniechania wydawania tzw. „pozytywnych” decyzji przez kierowników urzędów stanu cywilnego można przypisać pani Danucie Sorbian zastępcy dyrektora USC m.st. Warszawy, która od kilku lat podnosiła ten problem na każdym szkoleniu i wykładzie znajdując konkretne argumenty na poparcie swych tez. Sprawa nie jest jeszcze zakończona - środowisko oczekuje na ostateczną opinię organu nadzorującego rejestrację stanu cywilnego. A takich trudnych do przeprowadzenia spraw jest więcej, chociażby doprowadzenie do otwartej merytorycznej dyskusji ze środowiskiem urzędników stanu cywilnego na temat nowelizacji wspomnianej już ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, dla której w Departamencie Spraw Obywatelskich MSW prowadzone są prace koncepcyjne od 2008 roku w nikłym stopniu konsultowane społecznie. Życzę powodzenia! Tak trzymać!

Redaktor Naczelny

Penar
Władysław Penar

CZY POTRZEBNA JEST DECYZJA?

**SŁAWOMIR
WOJCIECHOWSKI**

W codziennej pracy kierownika usc duża ilość spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego rozpatrywana jest w formie decyzji administracyjnej. Przyjęcie zasad zawartych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego (kpa) jak wskazuje rzeczywistość stwarza wiele trudności w codziennej pracy urzędów stanu cywilnego. Trudności te nie wynikają jednak z braku umiejętności stosowania kpa lecz w zdecydowanej mierze uwarunkowane są charakterem spraw jakie rozpatrywane są w oparciu o przepisy ustawy prawo o aktach stanu cywilnego. Konieczność dostosowania sposobu załatwiania spraw do przepisów kpa powoduje, że środek ciężkości prowadzonego postępowania przesunięty zostaje z przepisów materialnych na przepisy proceduralne. Wyrazem tego jest nieustająca dyskusja i coraz większe kontrowersje zarówno w środowisku kierowników usc, jak i wśród pozostałych podmiotów odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie urzędów stanu cywilnego. Co rusz przedstawiane są przez organy sprawujące nadzór nad urzędami stanu cywilnego nowe interpretacje oraz rozwiązania problemów dotyczących stosowania kpa do postępowań prowadzonych przez kierownika usc. Rzeczywistość bardzo

szybko jednak to weryfikuje i wskazuje, że ten kierunek nie jest właściwy, ponieważ zamiast upraszczać - a tym samym zwiększać efektywność pracy urzędów stanu cywilnego - niestety coraz bardziej ją utrudnia. Celem postępowania nie staje się bowiem sprawne i rzeczowe realizowanie potrzeb klienta lecz dostosowanie działań do wyma-

Organ administracji publicznej każdorazowo powinien określić czy daną sprawę może rozpatrzyć i czy to rozstrzygnięcie powinno mieć formę decyzji administracyjnej

gań przepisów kpa. Nie należy jednak doszukiwać się winy takiej sytuacji w konstrukcji przepisów kpa. Są to bowiem uniwersalne zasady przyjęte dla potrzeb postępowań prowadzonych przez organy administracji publicznej co powoduje, że ich elastyczność jest ograniczona. W obecnej sytuacji, na co wskazuje coraz więcej przesłanek należałoby podjąć rozważania nad zupełnie innym podejściem do sposobu wykonywania zadań należących do kompetencji kierowników usc. Choć pomysł nie jest nowy to w chwili obecnej ma bardzo aktualny wymiar. Tym bardziej, że od początku roku 2013 w znaczący sposób zwiększył się zakres zadań kierowników usc w wyniku zmian przepisów o ewidencji ludności. Nie ma jednak potrzeby szukać rozwiązania poprzez wywarza-

nie otwartych drzwi i opracowywanie całkowicie nowych regulacji prawnych skoro w chwili obecnej istnieją już sprawdzone instrumenty prawne, które wymagają prawidłowej interpretacji. Takie podejście wydaje się tym bardziej uzasadnione, iż nie generuje dodatkowych kosztów ekonomicznych związanych zarówno z procesem legislacyjnym jak i z późniejszym wdrożeniem nowych przepisów w życie.

Podjmując rozważania na ten temat należałoby zacząć od analizy przepisów kodeksu postępowania administracyjnego aby zwrócić uwagę na istotę formy rozpatrzenia sprawy jaką jest decyzja. W tym celu należy się odnieść do treści art. 1, który wskazuje, że kpa normuje postępowanie:

„przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych, przed innymi organami

państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwienia spraw określonych w pkt. 1, w sprawach rozstrzygania

sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt. 2, w sprawach wydawania zaświadczeń¹”.

Przytoczona treść przepisu wyraźnie wskazuje zakres przedmiotowy i podmiotowy zastosowania kpa. Dla potrzeb niniejszych rozważań warto zwrócić uwagę na zakres przedmiotowy zawarty w pkt. 1, który wymienia dwie przesłanki jakimi powinna charakteryzować się sprawa rozstrzygana w oparciu o przepisy kodeksu. Pierwszą cechą jest to, iż sprawa musi mieć charakter indywidualny co oznacza, że „dotyczy

¹ Art. 1 ustawy: kodeks postępowania administracyjnego (j. t. Dz. U. 2000.r. nr 98, poz. 1071 ze zm.)

ona imiennie określonego podmiotu oraz konkretnych jego praw i obowiązków². Podkreślić jednak należy, że nie wszystkie sprawy o charakterze indywidualnym będą kwalifikowały się do rozstrzygnięcia w formie decyzji bowiem możliwość taka wystąpi wówczas, kiedy to „z przepisów prawa materialnego wynika umocowanie organu administracyjnego do prowadzenia postępowania o charakterze jurysdykcyjnym³, to znaczy takim gdzie organ w sposób władczy i jednostronny podejmuje rozstrzygnięcie w danej sprawie. Ponadto należy mieć na uwadze, iż „kompetencja do załatwiania spraw indywidualnych w drodze decyzji wnika nie z przepisów kpa, lecz z odrębnych przepisów przyznających danemu podmiotowi odpowiednie uprawnienia w określonej dziedzinie⁴. Oznacza to tym samym, że organ administracji publicznej każdorazowo powinien określić czy daną sprawę może rozpatrzyć i czy to rozstrzygnięcie powinno mieć formę decyzji administracyjnej. Tym samym nie można przyjąć założenia, że jeżeli sprawa jest rozpatrywana przez organ administracji, jakim niewątpliwie

w inny sposób kończą sprawę w danej instancji”.

Akt prawny jakim jest decyzja jest formą ingerencji organu administracji publicznej w sferę praw i obowiązków

runek ten ma fundamentalne znaczenie w poruszanej w niniejszym opracowaniu kwestii. Wszystkie wydawane w oparciu o przepisy poasc decyzje zgodne z żądaniem strony tylko pozornie skierowane są do wnioskodawcy. Otrzymując taki akt prawny osoba nie ma możliwości na dokonanie jakiegokolwiek innej czynności o charakterze administracyjno-prawnym. Dopiero sporządzenie na podstawie decyzji aktu stanu cywilnego i wydanie z niego odpisu jest dokumentem prawnym, który umożliwi osobie dalsze dokonywanie czynności administracyjno-prawnych. Zgodnie z przepisami poasc możliwość bezpośredniej ingerencji w treść aktów stanu cywilnego ma jedynie kierownik usc, zatem staje się on niejako adresatem własnego rozstrzygnięcia. Taki mechanizm całkowicie wypacza wszelkie zasady wydawania decyzji. Tym samym wskazuje na wadliwość takiego rozwiązania jakim jest stosowanie procedury w oparciu o przepisy kpa.

Decyzja administracyjna nie jest wyłącznie jedyną formą rozpatrywania spraw indywidualnych przez organy administracji publicznej.

jest kierownik usc to jedyną formą będzie decyzja. Jest to bowiem tylko jeden ze sposobów rozstrzygnięcia spraw o charakterze indywidualnym. Dla bliższego określenia aktu prawnego jakim jest decyzja należy poddać analizie również treść art. 104 kpa, który stanowi, że:

„Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo

jednostki. Kluczową zasadą wydawania przez organ administracji decyzji jest założenie, że adresatem decyzji może być tylko podmiot nie związany organizacyjnie z organem administracji. Wskazuje to tym samym, iż zawarte w decyzji rozstrzygnięcie sprawy nie może być skierowane do organu, który tą decyzję wydał, ponieważ w tym przypadku organ nie działa na zasadach strony postępowania. Zgodnie bowiem z doktrynalnym ujęciem decyzja administracyjna jest „władczym działaniem organu administracji skierowanym na wywołanie konkretnych, indywidualnie oznaczonych skutków prawnych⁵. Wa-

W doktrynie prawa administracyjnego bardzo wyraźnie podkreśla się, iż szereg doniosłych prawnie spraw jednostki jest załatwianych przez podejmowanie czynności materialno-technicznych (wszelkiego rodzaju rejestracje!), lub cywilno-prawnych (przyjmowanie oświadczeń woli). Odróżnienie przypadków kiedy organ administracji działa poprzez wydanie decyzji administracyjnej, czy kończy sprawę w innej formie następuje w oparciu o przepisy prawa materialnego⁶. W naszym przypadku będą to przepisy ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, których dogłębna analiza ukazuje, iż sprawy rozpatrywane przez kierownika

² B. Adamiak J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wydanie 5, Warszawa 2003r. str. 14

³ Tamże str. 14

⁴ P. Przybysz, Kodeks Postępowania administracyjnego, Wydanie 2, Warszawa 2005 r. str. 14

⁵ B. Adamiak, J. Borkowski Kodeks..., str. 447

⁶ B. Adamiak, J. Borkowski Kodeks..., str. 446

usc nie muszą odbywać się poprzez wydanie decyzji administracyjnej. Co prawda zwolennicy obecnego podejścia, broniąc potrzebę jak najszerszego stosowania przepisów kpa w usc odwołają się do zasady domniemania decyzji, która wskazuje, iż wszędzie tam gdzie nie jest jasno określona forma rozstrzygnięcia, sprawę powinno się załatwiać poprzez wydanie decyzji administracyjnej. Czy jednak w przepisach regulujących działania kierownika usc nie ma jasno określonych form rozstrzygnięcia poszczególnych spraw? W celu odpowiedzi na to pytanie należy odnieść się w pierwszej kolejności do genezy stosowania kpa w czynnościach kierownika usc. Zacząć należy od przepisów aktu prawnego poprzedzającego obecną ustawę poasc czyli dekretu z 1955 roku. Z uwagi na obowiązujący wówczas scentralizowany system administracji państwowej oraz wynikającą z tego zasadę kontroli organów podrzędnych, organ odpowiedzialny za wydawanie decyzji w sprawach dotyczących rejestracji stanu cywilnego ulokowany był poza USC. Strona składała wniosek

do właściwego organu nadzoru, którymi wówczas były Prezydium Rad Narodowych. Organ ten rozstrzygał sprawę poprzez wydanie decyzji. Dopiero na podstawie tak wydanej decyzji strona składała wniosek o dokonanie właściwej rejestracji w księgach stanu cywilnego przez kierownika usc. Przyjęcie takiej formy działania, choć nie idealne to jednak o wiele bardziej korespondowało z istotą działania kierownika usc jaką jest rejestracja stanu cywilnego! Ówczesny dekret posiadał wyraźnie określony podział odpowiedzialności oraz formę rozstrzygnięcia spraw z zakresu stanu cywilnego⁷. Kierownik zgodnie z art. 2 dekretu odpowiedzialny był za rejestracje urodzeń małżeństw i zgonów, a także dokonywanie innych wpisów

przewidzianych w obowiązujących przepisach. Zwrócić należy uwagę na użyte w przytoczonym przepisie pojęcie „rejestracja”, które to wskazuje na istotę czynności wykonywanych przez kierownika usc również w przepisach obowiązujących obecnie. Właściwością działań polegających na rejestrowaniu jest gromadzenie informacji o pewnych wydarzeniach. Powoduje to, iż czynności o charakterze rejestracyjnym nie mogą mieć znamion czynności prowadzonych w postępowaniu, które kończy się wydaniem decyzji administracyjnej. Nie oznacza to jednak, iż w czynnościach rejestracyjnych nie przeprowadza się postępowania. Zgodnie bowiem z treścią art. 22 poasc ciężar odpowiedzialności za prawidłowe dokonanie rejestracji zdarzenia w aktach stanu cywilnego spoczywa na kierowniku usc. W związku z tym, w sytuacjach tego wymagających zobowiązany jest do

nadzoru nie uczestniczy w procesie rejestracji stanu cywilnego, jego rola została ograniczona do funkcji nadzorczej i kontrolnej. W tym przypadku zadział automat, który spowodował, że bez większej refleksji przyjęto błędną formę rozstrzygania spraw. Stosując właściwie przepisy kpa w postępowaniach prowadzonych przez kierownika usc to sprawy rozpatrywane poprzez wydanie decyzji powinny kończyć się właśnie z chwilą wydania decyzji, czyli aktu prawnego, który ostatecznie rozstrzyga postępowanie w danej instancji. Zgodnie z art. 3 poasc stan cywilny osoby stwierdza się na podstawie aktów stanu cywilnego a nie decyzji administracyjnej. Zatem wydanie w omawianych przypadkach decyzji jako aktu prawnego kończącego postępowanie przed kierownikiem usc jest całkowicie niewłaściwe.

Obecnie do spraw rozstrzyganych poprzez decyzję administracyjną zali-

Kluczową zasadą wydawania przez organ administracji decyzji jest założenie, że adresatem decyzji może być tylko podmiot nie związany organizacyjnie z organem administracji.

czyć należy: sprośowanie oczywistego błędu pisarskiego w akcie stanu cywilnego (art. 28); odtworzenie treści zaginionego lub zniszczonego aktu stanu cywilnego (art. 34);

odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego (art. 35); uzupełnienie treści aktu stanu cywilnego (art. 36); zarejestrowanie zdarzenia które miało miejsce za granicą (art. 70); transkrypcja aktu stanu cywilnego (art. 73 ust. 1). Biorąc po uwagę powyższe rozważania należy się zastanowić czy taka forma jest właściwa do załatwienia tego katalogu spraw? W tym celu odnieść się należy do treści art. 7 poasc, który wskazuje,

w ust. 1 że „czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje się w formie:

- aktu stanu cywilnego,
- decyzji,
- postanowień w sprawach określonych w art. 24, 25, i 89 - chyba że z przepisów ustawy wynika inna forma załatwienia sprawy”.

Wymienione formy sposobu rejestracji stanu cywilnego jednoznacznie można przypisać tylko w dwóch

⁷ Zob.: art. 8; 21 ust.2; 22; 28; 59 ust.1 i 63 ust.1 Dekretu z dnia 8.06.1955r. – prawo o aktach stanu cywilnego, (Dz.U.55.25.151 ze zm.)

⁸ Ustawa z dnia 29 września 1986 r. – prawo o katach stanu cywilnego (t. j. Dz. U. 2011 r. nr 212, poz. 1264)

przypadkach: sporządzenie aktu stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa, zgonu) i wydanie postanowień w sprawach określonych w art. 24, 25 i 89. Zastosowanie decyzji oraz pozostałych form, wynikających z ustawy jest podane ogólnie, przez co ich odniesień należy szukać w pierwszej kolejności, w pozostałych przepisach poasc, oraz innych przepisach prawa materialnego.

Zacząć należy od przytoczenia treści art. 2 poasc, który stanowi, że „rejestracji stanu cywilnego dokonuje się w formie aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu. W księgach stanu cywilnego dokonuje się także innych wpisów przewidzianych w odrębnych przepisach”. Przepis ten w pierwszej kolejności wskazuje najważniejszą formę rozpatrywania spraw jaką jest akt stanu cywilnego. Sporządzenie aktu sc jest potwierdzeniem zakończenia prowadzonego postępowania. Zatem odnosząc się do treści art. 34, 35, 70 i art. 73 ust. 1, właściwym sposobem rozpatrzenia wniosku nie będzie decyzja lecz bezpośrednie sporządzenie aktu stanu cywilnego. Nie należy tego również traktować jako zwykłej czynności materialno technicznej. Kierownik usc zobowiązany jest bowiem na mocy art. 22 poasc do dołożenia wszelkich starań mających na celu zapewnienie wiarygodności danych jakie zostaną wpisane do aktu stanu cywilnego. Biorąc pod uwagę dotychczasowy sposób działania kierownika usc zwrócić należy uwagę, że praktycznie w każdej czynności dotyczącej rejestracji stanu cywilnego prowadzone jest postępowanie. Oczywiście jego zakres i charakter uzależniony jest o rodzaju czynności. Nie powoduje to jednak, iż we wszystkich sprawach kierownik zobowiązany jest do wydania decyzji administracyjnej. Co więcej każda sprawa rozpatrywana przez kierownika usc ma charakter indywidualny - lecz to również nie powoduje, że automatycznie należy wydać decyzję. Takie przykłady można znaleźć również w innych obszarach administracji publicznej. Najbliższym przykładem jest sprawa związana w wydaniem dowodu osobistego, zameldowaniem na pobyt stały, itp. Tu również postępowanie koń-

czy się wydaniem odpowiedniego dokumentu i nie jest poprzedzone wydaniem decyzji. Przy czym sprawy te również posiadają charakter indywidualny.

Kolejne rozwiązanie dotyczy sytuacji, które mają miejsce po sporządzeniu aktu stanu cywilnego i mają wpływ na stan cywilny osób, których te akty dotyczą. Mowa tu o art. 21 poasc, informującym o tym, iż w sytuacji wystąpienia takiego zdarzenia, które ma wpływ na treść lub ważność aktu, zmiany z niego wynikające wpisuje się w formie wzmianki dodatkowej. To właśnie wzmianka dodatkowa jest tą formą załatwienia sprawy, o której mowa jest w art. 7 ust. 1. Zatem również w odniesieniu do art. 28 i 36 wykluczyć należy decyzję jako właściwą formę zakończenia postępowania! W obu przypadkach kierownik usc sprawę rozpatruje poprzez wpisanie wzmianki dodatkowej przez co nie ma uzasadnienia stosowanie procedury kpa. Dla wskazania zasadności takiego rozwiązania warto zwrócić uwagę na nielogiczność dotychczasowego postępowania, gdzie sprostowanie oczywistego błędu pisarskiego poprzedzone musiało być wnikliwym postępowaniem z udziałem wszystkich stron i w konsekwencji wydaniem decyzji, która była możliwa do realizacji dopiero w chwili uzyskania klauzuli ostateczności. Natomiast wpisanie wzmianki o uznaniu ojcostwa odbywa się automatycznie po przyjęciu oświadczeń. Ranga ważności opisanych przykładów jest oczywista.

Każde z wyżej omówionych rozwiązań znajduje uzasadnienie w art. 1 poasc, który stanowi, że to właśnie ta ustawa zawiera regulacje dotyczące rejestracji urodzeń, małżeństw, zgonów oraz innych zdarzeń mających wpływ na stan cywilny osób. Zatem jest to przykład aktu prawnego, który łączy w sobie cechy przepisów prawa materialnego oraz proceduralnego. Skoro zatem uregulowania formy rejestracji stanu cywilnego zawarte są w przepisach szczególnych nie ma najmniejszego powodu odnoszenia się do przepisów ogólnych, w tym przypadku do kpa. Potwierdza to również zapis art. 3 poasc, zgodnie z którym „stan cywilny osoby stwierdza

się na podstawie aktów sporządzonych w księgach stanu cywilnego”. Realizacji tego przepisu należy szukać w rzeczywistości. Nie znam (poza administracyjną zmianą imienia i nazwiska) sytuacji, w której osoba dokonałaby jakiegokolwiek czynności administracyjno-prawnej dokumentując swój stan cywilny na podstawie decyzji a nie odpisu z aktu sc.

Wskazać również należy, że w ustawie poasc znajdziemy również bardzo precyzyjnie określoną właściwość rzeczową i miejscową w sprawach rejestracji stanu cywilnego, co dodatkowo podkreśla możliwość prowadzenia postępowań przez kierownika usc bez potrzeby odniesienia się do przepisów kpa. Do wskazania właściwości rzeczowej zastosowanie będzie miał przede wszystkim art. 6 ust. 1, który stanowi, że „czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub jego zastępca (zastępcy)”. Z kolei właściwość miejscową określają przepisy rozdziału drugiego ustawy poast (art. 10 -15).

Analiza takiego rozwiązania nasuwa kolejne pytanie dotyczące możliwości odwołania się od czynności kierownika usc. W tym względzie również nie należy szukać odniesienia do przepisów kpa, bowiem rozwiązanie znajduje się także w przepisach naszej ustawy. Wyróżnić należy dwa sposoby oddziaływania na efekt postępowania kierownika usc w poruszonym zakresie. Pierwszy związany jest z sytuacją, kiedy kierownik usc w wyniku prowadzonego postępowania odmówi całkowicie wykonania danej czynności. Wówczas będzie działał na podstawie art. 7 ust 4 poasc, który stanowi, że „odmowa dokonania innych czynności związanych z rejestracją stanu cywilnego niż określonych w ust. 2 oraz nie przewidzianych w ustawie, a mogących mieć wpływ na stan cywilny osób, następuje w formie decyzji”. W tym przypadku dopiero w sytuacji kiedy kierownik usc stwierdzi, iż żądanie strony nie może być zrealizowane zastosuje procedury wynikające z kpa w odniesieniu do procesu odmowy żądania. W związku z czym ustali strony postępowania, wystosuje zawiadomienia, będzie informował strony o każdym

stadium postępowania a następnie umożliwi stronom zapoznanie się ze zgromadzonym materiałem i umożliwi wypowiedzenie się przed wydaniem decyzji. Następnie wyda decyzję, dopilnuje prawidłowego jej doręczenia stronom i zapewni termin do złożenia odwołania od decyzji. W tej sytuacji organem drugiej instancji będzie Wojewoda. Po upływie terminu do odwołania strona pozostaje pozbawiona możliwości odwołania się od decyzji.

Zupełnie inaczej wygląda sytuacja, kiedy kierownik usc dokona czynności (np. zostanie sporządzony akt lub wpisana wzmianka), jednakże z jakichś powodów rezultat tego rozwiązania nie będzie satysfakcjonujący dla osoby zainteresowanej lub co gorsza dokonana czynność nie będzie odzwierciedlała stanu faktycznego. Pomimo ciężącym na kierowniku obowiązku ustalenia dowodów potwierdzających prawdziwość danych zgłoszonych do wpisu do ksiąg stanu cywilnego (art. 22 poasc) zawsze może pojawić się okoliczność, o której istnieniu kierownik nie będzie miał świadomości lub po prostu nie będzie poinformowany przez wnioskodawcę. Nie oznacza to

jednak, że po zarejestrowaniu zdarzenia w akcie stanu cywilnego brak już jest możliwości ingerencji w jego treść. Tu zastosowanie będzie miał art. 33 poasc. Przytoczona norma wskazuje, iż w zakresie unieważnienia, sprostowania lub ustalenia treści aktu stanu cywilnego (art. 30 – 32 poasc) organem drugiej instancji będzie nie Wojewoda lecz Sąd. W tym aspekcie nie ma żadnych terminów, które ograniczają osoby zainteresowane do dochodzenia swoich roszczeń. Rozwiązanie to jest bardzo uniwersalne i skuteczne bowiem w całym okresie istnienia aktu powstaje możliwość oddziaływania na jego treść. Spełnia to tym samym wymóg aby akty stanu cywilnego zawierały informacje adekwatne do stanu faktycznego. Przytoczone rozwiązania pokazują, jak po mimo długiego okresu obowiązywania nadal aktualne są przepisy poasc. Wskazuje to również, jak do tej pory były one marginalizowane przynosząc tym samym nieuzasadnione pierwszeństwo procedurom kpa. Co więcej rozwiązanie to bardzo dobrze koresponduje z przytoczoną powyżej doktryną prawa administracyjnego, że

sprawy o charakterze indywidualnym organ administracji może rozpatrzyć również w innej formie niż decyzja. Funkcjonalność i prostota przytoczonych rozwiązań nie pozostawia złudzeń, uwidacznia także jak odmienna jest charakterystyka spraw rozpatrywanych przez kierownika usc od pozostałych zadań realizowanych przez administrację publiczną. Wskazane rozwiązanie nie wymaga jakiegokolwiek ingerencji w treść przepisów poasc, wymaga jednak od podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację nowego spojrzenia na dotychczasowe działania kierownika usc. Z uwagi na zalety płynące z tego rozwiązania uważam, że sprawa warta jest zastanowienia i jak najszybszej realizacji. Bardzo ważne jest bowiem aby wykorzystywać wszelkie możliwości, które sprawią iż funkcjonowanie usc w Polsce osiągnie jak najwyższy poziom. Jedną z naczelnych zasad administracji jest prowadzenie działań mających na celu osiągnięcie adekwatnego do oczekiwań społecznych poziomu skuteczności.

Sławomir Wojciechowski
Kierownik USC w Nowej Soli

Seminarium w Krakowie

Oddział Małopolski SUSC RP planuje w w dniach 18 -20 kwietnia br. w Krakowie spotkanie szkoleniowo-seminaryjne.

Poruszone zostaną najistotniejsze, bieżące zagadnienia z praktyki kierowników usc, które najczęściej budzą kontrowersje.

Dokładne informacje zostaną przesłane m.in. do Koleżanek i Kolegów, którzy uczestniczyli w poprzednich szkoleniach w Krakowie.

Zapraszamy serdecznie do przyjazdu wszystkich zainteresowanych.

Informacji dotyczących szkolenia udzielają:

Szczepan Ciuła (12) 616 55 17 oraz Edmund Olczak (12) 616 55 18

Edmund Olczak – Prezes Zarządu
SUSC RP Oddz. Małopolska

CZY KIEROWNIK URZĘDU STANU CYWILNEGO POSTĘPUJE ZGODNIE Z PRZEPISAMI PRAWA WYDAJĄC POZYTYWNE DECYZJE ADMINISTRACYJNE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA O AKTACH STANU CYWILNEGO?

Krystyna Gładych

Powyższy temat został mi zasygnalizowany przez kierowników urzędów stanu cywilnego, w związku z własnymi ich przemyśleniami oraz postępowaniem jednego z dużych urzędów stanu cywilnego, który już zrezygnował z wydawania pozytywnych decyzji na podstawie ustawy z dnia 29 września 1986r. prawo o aktach stanu cywilnego.

Trafne jest stwierdzenie, że przyzwyczajenie to druga natura człowieka. Postępujemy w określony sposób od lat nie zastanawiając się czy robimy to dobrze, czy jest to potrzebne, czy ma umocowanie w przepisach prawnych; postępujemy tak bo zawsze tak robiliśmy, nie weryfikujemy swojego sposobu myślenia ani postępowania, robimy tak do czasu aż ktoś nam zwróci uwagę, że nasz sposób postępowania wcale nie musi być prawidłowy.

Mamy nowych kierowników urzędów stanu cywilnego, ludzi młodych, kreatywnych, wykształconych lub uzupełniających swoje wykształcenie do wykształcenia określonego w art. 6a prawa o aktach stanu cywilnego; spotykających się z pracownikami naukowymi, sędziami i wymieniających z nimi poglądy. Podejmując pracę po raz pierwszy w urzędzie stanu cywilnego ma się zupełnie inne spojrzenie na tę pracę; człowiek dużo czyta, analizuje, patrzy jak robią to starsze stażem koleżanki, wymienia poglądy, aż w końcu ma własne zdanie i do dotychczasowej pracy wnosi coś nowego. Trzeba też z tej wiedzy, czasami odmiennej od naszego utartego spojrzenia skorzystać.

Praca w urzędzie stanu cywilnego nie jest łatwa, ani z uwagi na konieczność opanowania i swobodnego poruszania się w przepisach zawartych w 150 aktach prawnych, ani z uwagi na różne charaktery osób, które obsługujemy

przy zbyt małej obsadzie kadrowej ani z powodu „wrzucania” do obsłużenia w usc nowych zagadnień nie związanych z rejestracją stanu cywilnego, takich jak: sporządzanie testamentów, uznawanie wyroków sądów zagranicznych, administracyjna zmiana imion i nazwisk, porządkowanie zapisów w rejestrze PESEL rękami kierowników usc.

Zobaczmy zatem, co w temacie formy pracy kierownika urzędu stanu

(art.43), wpisanie wzmianki dodatkowej lub przypisku w wykonaniu umowy międzynarodowej (art.73 ust.3 i 4).

Postanowienia wymienione w art.7 ust.1 pkt 3 ustawy to:

- art. 24 – wyniesienie ksiąg poza lokal urzędu stanu cywilnego,
- art. 25 – zezwolenie na przeglądanie ksiąg,
- art. 89 – zastąpienie zaginionej lub zniszczonej księgi jej odpisem.

O ile przy wydawaniu postanowienia z art.25 jest komu doręczyć to postanowienie, to w przypadku gdy podstawą postanowienia jest art.24 czy 89 kierownik urzędu stanu cywilnego postanowienie to wydaje wyłącznie dla siebie. Te postanowienia nie mają nic wspólnego z postanowieniami, o których jest mowa w kodeksie postępowania administracyjnego.

cywilnego zawiera ustawa z dnia 29 września 1986r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity – Dz. U z 2011r. Nr 212, poz. 1264).

Artykuł 7 ust. 1 ustawy stanowi, że „czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje się w formie :

- aktu stanu cywilnego,
- decyzji,
- postanowień określonych w art.24, 25 i 89 - chyba, że z przepisów ustawy wynika inna forma załatwienia sprawy”.

Ta inna forma załatwienia sprawy wymieniona w ustawie to: przyjmowanie oświadczeń o zmianie imienia (imion) dziecka wpisanego do aktu urodzenia (art. 52), o zmianie nazwiska dziecka wpisanego do aktu małżeństwa (art.40 ust.3a), o uznaniu ojcostwa

O ile przy wydawaniu postanowienia z art.25 jest komu doręczyć to postanowienie, to w przypadku gdy podstawą postanowienia jest art.24 czy 89 kierownik urzędu stanu cywilnego postanowienie to wydaje wyłącznie dla siebie. Te postanowienia nie mają nic wspólnego z postanowieniami, o których jest mowa w kodeksie postępowania administracyjnego (wydawane w trakcie prowadzonego postępowania i nie kończące sprawy), ponieważ postanowienia wydane na podstawie prawa o aktach stanu cywilnego kończą sprawę.

Z art.7 ust.2 wynika, że „jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego odmawia:

1. przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński,
2. wydania zaświadczenia o braku

okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, o którym mowa w art. 4¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,

3. wydania zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym jest mowa w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
4. sporządzenia aktu małżeństwa zawartego zgodnie z art. 1 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
5. wydania zaświadczenia, że obywatel polski lub zamieszkały w Polsce cudzoziemiec niemający żadnego obywatelstwa zgodnie z prawem polskim może zawrzeć małżeństwo za granicą, to powiadamia na piśmie osobę zainteresowaną o przyczynach odmowy.

Osoba zainteresowana w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej pisma kierownika urzędu stanu cywilnego może wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę urzędu stanu cywilnego o rozstrzygnięcie, czy okoliczności przedstawione przez kierownika urzędu stanu cywilnego uzasadniają odmowę dokonania czynności. Prawomocne postanowienie sądu wiąże kierownika urzędu stanu cywilnego.”

Jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego odmówił przyjęcia oświadczeń koniecznych do uznaniu ojcostwa to nie później niż w terminie siedmiu dni na piśmie powiadamia mężczyznę, który twierdzi że jest ojcem dziecka i matkę dziecka o przyczynach odmowy i możliwości uznania ojcostwa przed sądem opiekuńczym. Odpis pisma przesyła do urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu urodzenia dziecka (art.7 ust.3a). Z art.7 ust.4 wynika, że „odmowa dokonania innych czynności związanych z rejestracją stanu cywilnego niż określonych w ust.2 oraz nie przewidzianych w ustawie, a mogących mieć wpływ na stan cywilny osób, następuje w formie decyzji”.

Innymi czynnościami związanymi z rejestracją stanu cywilnego mającymi wpływ na stan cywilny osoby są:

- sporządzenie aktu stanu cywilnego,
- sprostowanie aktu stanu cywilnego,
- uzupełnienie aktu stanu cywilnego.

W pojęciu sporządzenia aktu stanu cywilnego mieści się:

1. sporządzenie aktu urodzenia na podstawie zgłoszenia urodzenia dziecka (art.40) czy postanowienia sądu (art.48 i 49),
2. sporządzenie aktu małżeństwa zawartego przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego (art.58 i 59),
3. sporządzenie aktu małżeństwa zawartego przed konsulem (art.60),
4. sporządzenie aktu małżeństwa zawartego przed osobą duchowną (art.61a),
5. sporządzenie aktu zgonu (art.66),
6. odtworzenie treści aktu stanu cywilnego (art.34),

Jedynie wówczas, gdy kierownik urzędu stanu cywilnego odmówiłby sporządzenia aktu, jego uzupełnienia czy sprostowania obowiązany jest do wydania decyzji administracyjnej w trybie art.7 ust.4 prawa o aktach stanu cywilnego.

7. odtworzenie treści aktu stanu cywilnego (art.35),
8. rejestracja zdarzeń, które nastąpiły za granicą (art.70 i 72),
9. wpisania zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego (art.73),
10. wpisanie treści wypisu z ksiąg stanu cywilnego prowadzonych przed dniem 1 stycznia 1946 r. przez osoby duchowne (art.87),
11. ustalenie treści aktu stanu cywilnego przez sąd (art.32).

Jeżeli mamy sporządzony akt w polskiej księdze stanu cywilnego to można go:

- sprostować (art. 28),
- uzupełnić (art. 36).

Proszę zwrócić uwagę na fakt, iż żaden z wyżej cytowanych przepisów prawa o aktach stanu cywilnego (nie

dotyczy art. 32), nie zobowiązuje kierownika urzędu stanu cywilnego do uprzedniego wydawania decyzji administracyjnej przed sporządzeniem aktu stanu cywilnego. Jedynie wówczas, gdy kierownik urzędu stanu cywilnego odmówiłby sporządzenia aktu, jego uzupełnienia czy sprostowania obowiązany jest do wydania decyzji administracyjnej w trybie art.7 ust.4 prawa o aktach stanu cywilnego. Do wydania odmownej decyzji administracyjnej zobowiązuje też kierownika urzędu stanu cywilnego art. 50 ust.1 ustawy.

Pamiętam projekt zmiany ustawy prawo o aktach stanu cywilnego sprzed dwóch lat, w której pojawił się zapis, że rezygnuje się z decyzji o transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego i swoje zdziwienie, że taki zapis zamieszczono. Zapis taki byłby bowiem

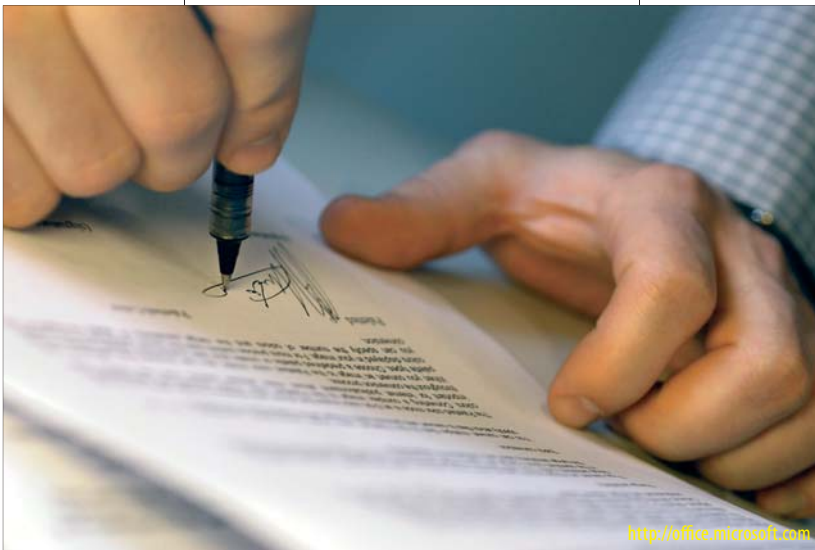
zasadny gdyby w obecnym art.73 było zapisane, że kierownik urzędu stanu cywilnego taką decyzję wydaje. Pamiętam, że wszyscy się napracowali wnosząc swoje uwagi: Urzędy Wojewódzkie, Stowarzyszenie

Urzędników Stanu Cywilnego RP, Małopolski Instytut Samorządu (MISTiA), a ja znając tryb pracy w MSWiA mówiłam, że do zmiany prawa nie dojdzie, a szkoda bo można do art. 7 ust. 2 dodać odmowę uznania orzeczeń sądów zagranicznych. W obecnym stanie prawnym kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje decyzję administracyjną w sprawie odmowy uznania wyroku sądu zagranicznego jeżeli umowa międzynarodowa tak stanowi, na podstawie przepisów kpc czy Rozporządzenia Rady (WE) Nr 2201/2003, powołując się na przepis art. 7 ust. 4 poasc, bo jest to odmowa czynności związanych z rejestracją stanu cywilnego, nie przewidziana w ustawie, a mająca wpływ na stan cywilny osoby. Uznanie wyroków sądów zagranicznych w sprawie przysposobienia, separacji czy rozwiązania małżeństwa, co w praktyce

przekłada się na naniesienie wzmianki marginesowej do aktu urodzenia czy aktu małżeństwa, nie poprzedza żadną decyzją administracyjną. Przecież w praktyce uznanie przez kierownika urzędu stanu cywilnego wyroku sądu zagranicznego np. w trybie przepisów kpc polega na tym, że przyjmuje podanie od strony i zapoznaje się z treścią orzeczenia sądu zagranicznego, terminu jego wydania, klauzulą prawomocności orzeczenia, urzędowym tłumaczeniem dokumentów i dokonuje wpisu do aktu małżeństwa na podstawie art. 21 prawa o aktach stanu cywilnego. Jeżeli komuś „zabrakłoby” prawomocnej decyzji administracyjnej, o której mowa w tym przepisie prawnym to podpowiadam: decyzja wydana w oparciu o ustawę z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2008r. Nr 220, poz.1414) czy decyzja organu państwa obcego o zmianie nazwiska dot. cudzoziemca wydana przez jego władze ojczyście.

Decyzje administracyjne, które wydaje kierownik urzędu stanu cywilnego aby sporządzić na ich podstawie akt stanu cywilnego, sprostować go czy uzupełnić, nie biorą udziału w obrocie prawnym tak krajowym jak i zagranicznym, ponieważ w obrocie prawnym udział biorą odpisy aktów stanu cywilnego. Jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego zastosowałby art. 130 § 4 kpa i wykonał decyzję przed terminem wniesienia odwołania, a strona wniosłaby odwołanie do Wojewody, i Wojewoda utrzymałby decyzję kierownika urzędu stanu cywilnego w mocy, a następnie Wojewódzki Sąd Administracyjny stwierdziłby nieważność decyzji Wojewody i poprzedzającej ją decyzji kierownika urzędu stanu cywilnego, to prowadzenie postępowania administracyjnego jest zbędną „sztuką dla sztuki”, bo z aktem stanu cywilnego nic się nie dzieje. Jest bowiem uchwała

Sądu Najwyższego z dnia 20 września 1964r. III CO 5/64 (OSNCP 1966, nr 7-8, poz.106), dotycząca wszystkich aktów typu „akt-rejestracja orzeczenia”, u podłoża których leżą orzeczenia organów państwowych mające na celu rekonstrukcję pierwotnego aktu cywilnego, sporządzonego w kraju bądź za granicą. Uchwała ta zawiera zapis: „Akt taki od chwili wpisania go do księgi stanowi byt samodzielny i tak jak każdy akt stanu cywilnego, sporządzony w trybie zwykłym, może być sprostowany lub unieważniony w drodze postępowania niespornego (obecnie nieprocesowego)”. Czyli inaczej mówiąc jeżeli zostanie już sporządzony akt stanu cywilnego, to nie ma znaczenia podstawa jego powstania, ponieważ wszelkie prostowania

<http://office.microsoft.com>

aktu stanu cywilnego nie odbywają się w trybie prostowania jego podstawy, a w zupełnie innym trybie, w trybie prostowania zapisów zamieszczonych w akcie stanu cywilnego, o czym mówi wyżej cytowana uchwała Sądu Najwyższego.

Taką samą „sztuką dla sztuki” jest wydawanie decyzji administracyjnej przez kierownika urzędu stanu cywilnego o wpisaniu zagranicznego aktu zgonu na podstawie aktu zagranicznego przesłanego do polskiej placówki dyplomatycznej przez obcego kierownika urzędu stanu cywilnego w wykonaniu konwencji konsularnej (patrz np. art. 42 Konwencji Konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Francuską, Dz. U. z 1977r. Nr 19, poz.76

i 77). Nie ma wnioskodawcy, nie ma strony postępowania, a kierownik usc wydaje decyzję z urzędu tylko do swoich akt zbiorowych. Art. 21 prawa o aktach stanu cywilnego nakazuje wykonanie decyzji prawomocnych, to znaczy takich decyzji, od których nie przysługuje odwołanie. W praktyce wygląda to tak, że urzędy stanu cywilnego czekają ze sporządzeniem aktu 3 tygodnie aż wróci pokwitowanie odbioru decyzji przez stronę i dopiero wówczas sporządzają akt lub nanoszą do niego wzmiankę marginesową. Jeżeli wnioskodawca zamieszkuje poza granicami kraju, to czas oczekiwania na pokwitowanie decyzji wynosi 3, 6 i nawet 9 miesięcy (np. Meksyk gdzie nie ma poczty kapitańskiej). Jeżeli ustawodawca uznałby konieczność

wydawania decyzji administracyjnej to po treści np. art. 35 dodałby zapis, że wpis do aktu stanu cywilnego poprzedza decyzja administracyjna, tak jak to uczynił w art.40 ust.3a czy art. 62 ust.6. nakazując sporządzenie protokołu. Jeżeli zatem akt można sporządzić na podstawie dokumentów takich, jak zgłoszenie urodzenia dziecka, protokół zawarcia małżeństwa przed konsulem czy

karta zgonu, to dlaczego nie można sporządzić aktu na podstawie dokumentów krajowych (art.34, 87) czy zagranicznych (art.35, 70, 72, 73). Oczywiście, że można.

Tryb postępowania kierownika usc byłby następujący:

- I. W przypadku odtworzenia treści aktu stanu cywilnego:
 1. Przyjęcie od strony podania wraz z dokumentami i uznanie, że są to wystarczające dokumenty.
 2. Otworzenie księgi małżeństw i pod kolejnym numerem aktu sporządzenie aktu małżeństwa czyli wypełnienia rubryk aktu

na podstawie złożonych dokumentów. W rubryce „Uwagi” wpis: „Podstawa sporządzenia aktu: art. 35 poasc” i już wszystko wiadomo czyli, że zdarzenie nastąpiło poza granicami kraju i brak było odpisu aktu stanu cywilnego (np. dokument ze Szwecji), że do podania dołączone były wszystkie dokumenty aby akt, który powstanie w polskiej księdze nie wymagał uzupełnienia czy prostowania.

3. Wydanie 3 odpisów skróconych aktów stanu cywilnego.

II. W przypadku wpisania zagranicznego odpisu aktu do polskich ksiąg stanu cywilnego:

1. Przyjęcie podania wraz z dokumentami.

2. Wpisanie do polskiego aktu danych z dokumentu zagranicznego. W rubryce „Uwagi” wpis: „Podstawa sporządzenia aktu art. 73 poasc.” i też wszystko wiadomo, że podstawą sporządzenia aktu w polskiej księdze był zagraniczny akt stanu cywilnego i że taki akt może wymagać sprostowania lub uzupełnienia. Jeżeli będzie podanie o prostowanie aktu to wzmianka marginesowa może przykładowo wyglądać tak: „Prostuje się nazwisko rodowe kobiety z na Podstawą prostowania jest akt urodzenia Nr USC w....., data podpis kierownika usc”.

3. Wydanie 3 odpisów skróconych aktu stanu cywilnego.

Podstawą sporządzenia aktu, jego prostowania czy uzupełnienia, nie jest decyzja kierownika urzędu stanu cywilnego, która jest dokumentem wtórnym i moim zdaniem w obecnym stanie prawnym zupełnie zbędnym, tylko dokumenty źródłowe czyli akty stanu cywilnego lub dokumenty, które nie są aktami stanu cywilnego ale dokumentami urzędowymi, w zależności od podstawy prawnej sporządzonego aktu stanu cywilnego. Spróbuję przeanalizować skąd wzięła się praktyka wydawania przez kierownika urzędu stanu cywilnego

decyzji administracyjnych poprzedzających sporządzenie aktu stanu cywilnego lub dokonywania w nich wpisów po jego sporządzeniu. Zobaczmy jak była prowadzona rejestracja stanu cywilnego od dnia 1 stycznia 1946r. Rozporządzenie Ministrów Administracji Publicznej i Sprawiedliwości z dnia 24 listopada 1945r. w sprawie wykonania prawa o aktach stanu cywilnego oraz przepisów wprowadzających to prawo (Dz. U. R.P. Nr 54, poz.304), zawiera w § 21 zapis: „Akta stanu cywilnego, sporządzone za granicą, wpisuje się do ksiąg w dosłownym brzmieniu tłumaczenia urzędowego.....”. Art. 63. 1. dekretu z dnia 8 czerwca 1995 r. prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 1955r. Nr 25, poz. 151), mówił o wpisaniu aktu sporządzonego za granicą do polskich ksiąg stanu cywilnego. Natomiast instrukcja dla urzędów stanu cywilnego z roku 1955 zatwierdzona i wprowadzona do użytku służbowego w urzędach stanu cywilnego przy prezydiach miejskich i dzielnicowych rad narodowych oraz w organach nadzoru przez Ministra Spraw Wewnętrznych w pkt. 25 – „Wpisanie do ksiąg treści wypisu aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą, dokonanie wzmianki marginesowej lub przypisku na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego albo dokumentu pochodzącego od władzy obcej (str.16), też określa, że podstawą wpisu jest wypis sporządzony za granicą, którego treść wpisuje się do poszczególnych rubryk aktu. Analogicznie należało postępować z wpisaniem treści wypisu z księgi utraconej (str.15)”.

Pojęcie decyzji w w/w Instrukcji pojawia się na str. 59 w pkt. 87 – „Decyzje wydawane przez organy nadzoru”. W pkt 87 enumeratywnie wymienione są przypadki decyzji organu nadzoru np. w pkt e prostowanie oczywistego błędu pisarskiego w aktach zakończonych (art.28). Tu wydawanie decyzji jest logiczne. Skoro tak duża problematyka rejestracji należała do rozstrzygnięć organu nadzoru to kierownik usc musiał mieć dokument - decyzję aby dokonać wpisu w akcie stanu cywilnego. Sąd też wydawał i wydaje postanowienie o ustaleniu treści aktu stanu cywilnego,

aby kierownik usc miał dokument do sporządzenia aktu stanu cywilnego.

Sądzę, że po wejściu w życie obecnie obowiązującego prawa o aktach stanu cywilnego z dniem 1 marca 1987 r., prawa przekazującego kierownikom urzędów stanu cywilnego kompetencje, które pod rządami poprzednich przepisów prawnych należały do organu nadzoru wszyscy trochę się w tym pogubiliśmy. Zapatrzyliśmy się na decyzje organów nadzoru z lat poprzednich i automatycznie przenieśliśmy je do kompetencji kierowników urzędów stanu cywilnego.

Uważam, że nadszedł już czas, aby swoje myślenie i postępowanie zweryfikować. Nie wymaga to żadnej zmiany ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, należy jedynie prawo to stosować tak, jak zostało zapisane w ustawie. W wielu urzędach stanu cywilnego mamy za mało pracowników na ogrom zadań na nich nałożonych, a przecież po wejściu w życie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności dojdą nowe zadania. Postępowaniem przeze mnie przedstawionym wygospodarowalibyśmy trochę czasu pracy na te nowe zadania z korzyścią dla wszystkich.

Zdaję sobie sprawę, że tym artykułem mogę spowodować „rewolucję” w organach nadzoru, które „uwielbiają” kpa, ale tu też widzę ich rolę w inicjatywie zmiany pojęć w ustawie o opłacie skarbowej. Zamiast zapisu „od decyzji kierownika urzędu stanu cywilnego”, wprowadzić zapisy: „od wpisania zagranicznego aktu stanu cywilnego, „od odtworzenia treści aktu stanu cywilnego sporządzonego w kraju”, „od odtworzenia treści aktu zagranicznego sporządzonego poza granicami kraju”, „od prostowania czy uzupełnienia aktu”. Przedstawiając mój zweryfikowany sposób podejścia do sprawy, bardzo proszę wszystkich kierowników urzędów stanu cywilnego o przedstawienie swojego zdania w powyższej sprawie. Będę wdzięczna za każde przedstawienie własnych poglądów, bo przecież wszystkim nam zależy na tym aby praca w urzędach stanu cywilnego przebiegała sprawnie, bezstresowo i zgodnie z przepisami prawa.

Krystyna Gładych
były pracownik MSWiA

Decyzje administracyjne w rejestracji stanu cywilnego?

■ Danuta Sorbian

Niniejsze opracowanie jest próbą udzielenia odpowiedzi na pytanie, dlaczego kierownik urzędu stanu cywilnego dokonuje obecnie czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego jednocześnie w dwóch formach: tj. w formie decyzji i w formie aktu.

Zainteresowanie problemem rozpoczęła dyskusja z udziałem praktyków i pracowników nauki na temat charakteru prawnego transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego, a taką możliwość dały częste konferencje i seminaria prowadzone z inicjatywy SUSC RP.

Prezentowany jest m.in. pogląd określający transkrypcję jako czynność materialno-techniczną, polegającą na przeniesieniu treści aktu zagranicznego do polskiej księgi stanu cywilnego.

Sam moment wpisania aktu można rzeczywiście określić jako czynność o charakterze materialno-technicznym, podobnie jak wydanie odpisu z aktu już sporządzonego. Nie można jednak zgodzić się z poglądem, że czynność związana z przeniesieniem treści aktu ogranicza się wyłącznie do czynności materialno-technicznej. Poprzedza ją bowiem często głęboka analiza przedstawionego dokumentu, polegająca m.in. na badaniu jego

autentyczności, czy też odpowiednich uprawnień do prowadzenia rejestracji stanu cywilnego przez organ wystawiający dokument. Tej części postępowania wyjaśniającego nie można przecież zaliczyć do czynności o charakterze wyłącznie materialno-technicznym, do których należy prowadzenie akt i archiwum, dokonywanie zestawień statystycznych, pobieranie opłaty skarbowej, wydanie odpisu itp.

Głębsza analiza zagadnień związanych z charakterem czynności

Moim zdaniem źródeł takiej praktyki należy szukać w przeszłości. 1 stycznia 1946 roku, na mocy dekretu z 25 września 1945 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego wprowadzono na terenie całego kraju jednolity system rejestracji stanu cywilnego i utworzono urzędy stanu cywilnego, powierzając nadzór nad nimi okręgowej władzy nadzorczej w I instancji i Ministrowi Administracji Publicznej – w II instancji.

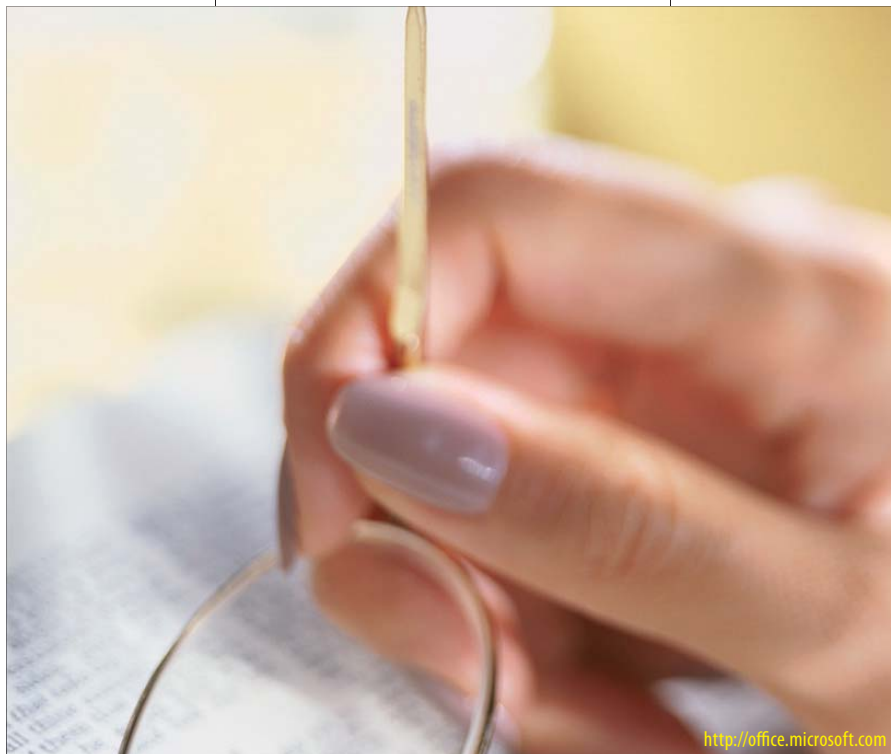
Urzędnik stanu cywilnego sporządzał akty urodzeń i zgonów

na podstawie zaświadczeń wystawianych przez lekarzy, a akty małżeństw po przyjęciu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

Szczególnej procedurze poddane zostały odpisy zagranicznych aktów stanu cywilnego, których wpisanie do polskich ksiąg wymagało zezwolenia okręgowej władzy nadzorczej (art. 28 cyt. dekretu).

Ta sama władza nadzorcza wydawała zezwolenie na wpisanie wzmianek do aktów w oparciu o zagraniczne dokumenty.

Szczególnego zezwolenia wymagało sporządzenie aktu w polskiej księdze w oparciu o zdarzenie zagraniczne i tam nie zarejestrowane. Zezwolenie wydawał Minister Administracji Publicznej

<http://office.microsoft.com>

dokonywanych podczas rejestracji stanu cywilnego, polegających na sporządzeniu aktu czy wpisaniu do niego wzmianki, zaczęła nasuwać pytanie czy zasadne jest działanie kierownika urzędu stanu cywilnego w dwóch formach jednocześnie, tj. w formie aktu i w formie decyzji.

w formie zarządzenia, ze wskazaniem urzędu stanu cywilnego wyznaczonego do sporządzania aktów w tym trybie.

Sądy grodzkie na mocy art. 33 dekretu, na wniosek władzy nadzorczej odtwarzały treść aktów z zagranicznej księgi, co odnotowywano następnie we właściwym urzędzie stanu cywilnego.

Do wyłącznej kompetencji władzy nadzorczej należało również wydawanie zezwoleń na sprostowanie oczywistego błędu pisarskiego.

Jaki charakter prawny miały zezwolenia czy też zarządzenia ówczesnej władzy nadzorczej, zarówno I jak i II stopnia w zakresie wpisania, odtworzenia czy sprostowania oczywistego błędu pisarskiego - trudno dziś powiedzieć. Można przyjąć, że zbliżony do dzisiejszej definicji decyzji administracyjnej, ponieważ pochodziły od organu administracji publicznej, były władczym, jednostronnym rozstrzygnięciem z zakresu indywidualnej sprawy, skierowanym do zewnętrznego adresata, którym był kierownik urzędu stanu cywilnego.

Warto przypomnieć, że do 1 marca 1961 r. w zakresie procedur administracyjnych

obowiązywało Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. Nr 36, poz.341), które zezwalało na wykonanie decyzji przed upływem okresu na wniesienie odwołania m.in. wówczas, gdy strona zrzekła się prawa zaskarżenia takiej decyzji.

Kolejne regulacje prawne w zakresie rejestracji stanu cywilnego wprowadził dekret z dnia 8 czerwca 1955 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego, który obowiązywał ponad 30 lat. Na mocy art. 6 dekretu, czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego powierzono kierownikowi urzędu stanu cywilnego lub jego zastępcy, nadzór sprawował organ na szczeblu wojewódzkim a zwierzchni - Minister Spraw Wewnętrznych.

Nowością wynikającą z treści art. 18 dekretu było umożliwienie kierownikowi urzędu stanu cywilnego samodzielne wpisywanie wzmianek do aktów, bez konieczności uzyskania uprzedniego zezwolenia organu nadzoru.

W dalszym jednak ciągu, na podstawie art. 21 dekretu, odtworzenie części czy też całości księgi i ustalenie treści aktu nie należało do kompetencji kierownika usc, lecz do prezydium powiatowej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej, a organ nadzoru na podstawie art. 28 w dalszym ciągu wydawał kierownikowi usc zezwolenia na prostowanie oczywistych błędów pisarskich i na podstawie art. 63 wymienionego dekretu **zezwał na wpisanie** do polskich ksiąg odpisów zagranicznych aktów stanu cywilnego.

Analiza obydwu dekretów: z 1945 r. i z 1955 r. dowodzi, że organy

Prof. Józef Litwin, autor komentarzy do dwóch wymienionych dekretów podkreślał, że akt stanu cywilnego, który powstał w polskiej księdze w oparciu o decyzję, zezwolenie lub postanowienie sądu nie ma bytu samoistnego, oderwanego od podstawy jego sporządzenia, a więc inaczej niż obecnie.

Od 27 maja 1974 roku, po przekazaniu Rozporządzeniem Rady Ministrów pewnych uprawnień miejskim, gromadzkim czy też dzielnicowym radom narodowym, odtwarzaniem aktów stanu cywilnego zajęły się Wydziały Spraw Wewnętrznych tych rad, a wykonawcą decyzji w tym zakresie był kierownik urzędu stanu cywilnego. W sprawach transkrypcji kierownik usc nie będąc organem administracji publicznej działał z upoważnienia naczelnika gminy lub dzielnicy.

Radykalna zmiana w zakresie rejestracji stanu cywilnego nastąpiła w dniu 29 września 1986 r. wraz z uchwaleniem ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego, która weszła w życie 1 marca 1987 r.

Zasadniczym celem ustawy była regulacja spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego w oparciu o zdarzenia cywilnoprawne (art. 1 ustawy). Ustawa zawiera przepisy prawa materialnego, ale też w niewielkim stopniu, przepisy o charakterze proceduralnym.

W art. 2 ustawy pojawiła się po raz pierwszy wyraźnie określona forma, właściwa dla rejestracji stanu cywilnego - forma aktu, powtórzona w art. 7 ust.1 pkt.1 ustawy.

Novum było też powierzenie kierownikowi urzędu stanu cywilnego funkcji terenowego organu administracji publicznej, orzekającego w różnych formach: aktu, decyzji bądź postanowienia. Do 1998 r. na podstawie pierwotnego brzmienia art.

„decyzja administracyjna może być wydana wyłącznie w sprawie, która jest sprawą administracyjną, a ponadto przepis prawa przewiduje załatwienie tej sprawy przez organ administracyjny w formie decyzji”

nadzoru posiadały wówczas bardzo szerokie kompetencje w zakresie rejestracji stanu cywilnego, a kierownik urzędu stanu cywilnego był jedynie adresatem i wykonawcą zaleceń, zezwoleń lub zarządzeń organów nadzoru, a więc inaczej niż dzisiaj.

Warto podkreślić, że żaden z wymienionych dekretów nie określał jednoznacznie formy właściwej dla dokonania rejestracji stanu cywilnego, zwłaszcza w zakresie rejestracji zdarzeń zagranicznych. Na pewno końcowym efektem postępowania było sporządzenie aktu stanu cywilnego lub wzmianki, w wyniku wcześniej uzyskanych zezwoleń organu nadzoru lub rozstrzygnięć sądowych.

12 prawa o aktach stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego wydawał zezwolenie na zawarcie małżeństwa poza miejscem zamieszkania przyszłych małżonków. Zezwolenia te, jako akty o zewnętrznym, rozstrzygającym charakterze miały formę decyzji administracyjnej. Rozstrzygały sprawę co do istoty i kończyły postępowanie na etapie I instancji. Aktualnie zniesiono wymóg rejonicacji wobec czego takich zezwoleń kierownik usc obecnie nie wydaje.

Nowa ustawa z 29 września 1986 r.

- Prawo o aktach stanu cywilnego, przekazała w ręce kierowników urzędu stanu cywilnego orzekanie w zasadzie o wszystkich czynnościach z zakresu rejestracji stanu cywilnego w formie aktu, decyzji czy postanowienia, co mogło wówczas nastęczać wiele wątpliwości interpretacyjnych co do formy czynności w takich m.in. sprawach jak: transkrypcja, odtworzenie, ustalenie treści aktu, jego sprostowanie czy uzupełnienie, co przez ponad 30 lat uzależnione było od zezwolenia lub zarządzenia organu nadzoru. Obowiązujący stan prawny utrwalił bowiem określoną praktykę, od której trudno było odejść po wielu latach stosowania.

Próby objaśnienia nowej sytuacji prawnej dokonała w 1988 r. pani Maria Albiniak- ówczesny pracownik Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA oraz pani Alicja Czajkowska - Kierownik Oddziału Prawno-Administracyjnego w Wydziale Społeczno-Administracyjnym Urzędu

Miasta Stołecznego Warszawy, za co z pewnością większość ówczesnych, poruszających się wśród nowych przepisów kierowników urzędów stanu cywilnego, była im wdzięczna, tym bardziej, że w zasadzie po komentarzu prof. Józefa Litwina do przepisów dekretu z 1945 i 1955 r. nikt inny nie podjął się interpretacji nowych przepisów prawnych. Wprawdzie w 1991 r. ukazał się komentarz Kazimierza Gondorka i Antoniny Ustowskiej, ale wobec braku wznowień wydania nie odegrał on większej roli.

Kiedy w związku z nowym zapisem art. 6 ustawy Prawo o aktach stanu cy-

obecnie odstąpił. W objaśnieniach Wydawnictwa Prawnego z 1989 r. do art. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego ukazał się na str. 8 komentarz następującej treści:

„Akty stanu cywilnego sporządza się na podstawie:

- zgłoszeń,
- protokołów,
- decyzji administracyjnej lub orzeczeń sądowych o odtworzeniu, ustaleniu lub transkrypcji aktu stanu cywilnego, polegających na rejestracji orzeczenia lub decyzji.”

Nie wiadomo dlaczego, wbrew zapisom ustawowym, właśnie transkrypcja czy odtworzenie aktu miały być poprzedzone decyzją kierownika urzędu stanu cywilnego, skoro pozostałe akty rejestrujące bieżące zdarzenia sporządza się na podstawie zgłoszenia urodzenia czy karty zgonu.

Sądzę, że po wejściu w życie ustawy z 29 września 1986 r. obawiano się, iż odejście od zezwoleń organów nadzoru na dokonywanie czynności związanych z rejestracją stanu cywilnego, tworzy swoistą „lukę dokumentacyjną”, uniemożliwiającą

sporządzenie aktu w polskiej księdze, a decyzja miała wypełnić ową lukę.

Moim zdaniem obawy były bezpodstawne, ponieważ to właśnie zagraniczny akt stanowi podstawę sporządzenia aktu w polskiej księdze, a odtworzenia, dokonujemy w oparciu o inne, również urzędowe dokumenty polskie, bądź zagraniczne, niezależnie od tego czy zdarzenie nastąpiło w Polsce czy za granicą czy jest to rejestracja pierwotna czy wtórna. Sporządzenie aktu poprzedza

<http://office.microsoft.com>

wilnego nadano kierownikowi urzędu stanu cywilnego status terenowego organu administracji publicznej, co oznaczało, że to do niego należy rozstrzyganie w zakresie rejestracji stanu cywilnego, pojawiło się zapewne pytanie, jaki dokument może być podstawą sporządzenia aktu w trybie art. 34, 35, 70, 73 czy 87 cytowanej ustawy, skoro pod rządami dekretów były nim zezwolenia i zarządzenia organów nadzoru, od których ustawodawca

zawsze postępowanie wyjaśniające, chociażby w zakresie ustalenia pochodzenia dziecka urodzonego w Polsce czy też posiadania zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa przez cudzoziemca. Uprawnienia kierownika urzędu stanu cywilnego do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wynikają wprost z ustawy, m.in. z art. 22 Prawa o aktach stanu cywilnego. Postępowanie kończy się sporządzeniem aktu albo odmową jego sporządzenia. Ta druga sytuacja ma miejsce wówczas, gdy kierownik urzędu stanu cywilnego nie znajduje podstaw do sporządzenia aktu. Uprawnienia do takiej formy procedowania wynikają z art. 7 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt. 4 prawa o aktach stanu cywilnego.

Dotychczasowa forma procedowania przez kierownika urzędu stanu cywilnego polegająca na równoczesnym sporządzeniu i decyzji i aktu miała niewątpliwie swój początek wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 29 września 1986 r.: Prawa o aktach stanu cywilnego, na skutek pojawienia się pierwszych opracowań do nowej ustawy, powtarzanych w kolejnych komentarzach.

W ten sposób powstał niekwestionowany dotąd zwyczaj przekazywany z pokolenia na pokolenie wydawania decyzji, nawet w tych sprawach w których przepis prawa przewiduje inną formę dokonania czynności, np. formę aktu lub wzmianki.

Takie postępowanie zakwestionował ostatnio Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, który w wyroku z dnia 6 sierpnia 2010 r. sygn. akt II S.A./Ol/415/10, odnosząc się do zapisów art. 34 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego wyraził następujący pogląd: „W rozpoznawanej sprawie strona złożyła wyraźnie skonkretyzowany wniosek o wpisanie do ksiąg stanu cywilnego odpisu z księgi zaginionej, wskazując jednocześnie podstawę prawną swego żądania. W sprawie wszczętej takim wnioskiem, w zależności od wyniku oceny zasadności wniosku, **organ jest zobowiązany dokonać żądanego wpisu albo odmówić dokonania wpisu.** W tej drugiej sytuacji właściwą formą procedowania jest decyzja administracyjna. Podstawę normatywną dla takiego

działania daje art. 7 ust. 1 pkt. 2 i ust. 4 prawa o aktach stanu cywilnego”.

Dalej idące rozstrzygnięcie należy do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 6 maja 2010 r. o sygn. II S.A./Gl/669/09, który sformułował następującą tezę:

„Zagraniczny akt stanu cywilnego, jako dokument urzędowy posiada na terenie Polski taką samą moc jak polski akt stanu cywilnego i w myśl art. 4 ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688 ze zm. stanowi wyłączny dowód zdarzeń w nim stwierdzonych. Moc zagranicznego aktu stanu cywilnego nie zależy od wpisania tego aktu do polskich ksiąg stanu cywilnego (transkrypcji) na podst. art. 73 ust. 1 ustawy”. Rozstrzygnięcie to jest potwierdzeniem samodzielnego bytu aktu stanu cywilnego i to niezależnie od tego czy jest to akt krajowy czy zagraniczny.

Nie ulega wątpliwości, że kierownik urzędu stanu cywilnego jako organ administracji publicznej jest uprawniony do wydawania decyzji ale tylko wówczas, gdy konkretny przepis prawa materialnego upoważnia go do takiej właśnie formy dokonania czynności w tej konkretnej, indywidualnej sprawie, ponieważ „decyzja administracyjna może być wydana wyłącznie w sprawie, która jest sprawą administracyjną, a ponadto przepis prawa przewiduje załatwienie tej sprawy przez organ administracyjny w formie decyzji”.

Zgodnie z treścią art. 156 § 1 pkt. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – Kodeks postępowania administracyjnego decyzja wydana w sprawie, której załatwienia w formie decyzji nie przewidują przepisy prawa, podlega stwierdzeniu nieważności jako decyzja wydana bez podstawy prawnej (wyrok NSA OZ w Katowicach z 19 listopada 2001 r. II S.A./Ka 210/00 – niepublikowany oraz wyrok NSA OZ we Wrocławiu z 7 grudnia 1995 r. S.A./Wr 800/95- niepublikowany).

Skutki orzekania w formie decyzji bez wyraźnej podstawy prawnej znalazły odzwierciedlenie m.in. w Postanowieniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 listopada 2006 r. Nr 706-478-2006:

„W obrocie prawnym nie funkcjonuje decyzja administracyjna, jeżeli ustawodawca nie wskazał w przepisach ustawy, że właściwą formą czynności w danej sprawie jest decyzja administracyjna”.

Podobny pogląd wyrażono w odpowiedzi na interpelację poselską w dniu 9 marca 2010 r. udzielonej przez Ministra Edukacji Narodowej:

„Zasady domniemania ważności decyzji administracyjnej nie stosuje się w przypadku tzw. „nieaktu”, czyli czynności prawnej nieistniejącej, tzn. wówczas, gdy decyzję wydano w nieistniejącym postępowaniu lub w przypadku, gdy decyzja nie ma prawnych cech o charakterze zewnętrznym lub nie została doręczona stronie.”

Z konstytucyjnej zasady działania organów władzy publicznej, zawartej w art. 7 Konstytucji RP wynika, że nie można domniemywać stosowania władczej i jednostronnej formy działania jaką jest decyzja administracyjna tylko z okoliczności sprawy lub z samego przepisu art. 104, lecz podstawę do jej wydania trzeba wyprowadzić z powszechnie obowiązujących przepisów prawa materialnego.

Potwierdzeniem tej konstytucyjnej zasady jest art. 6 kpa, który stanowi, że organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, co oznacza, że w doktrynie administracyjnej wypełnienie luki w prawie jest niedopuszczalne (wyrok NSA z 22 listopada 1983 r. S.A./Nr S10/83) albowiem do wydania decyzji musi być wyraźna podstawa prawna, wskazująca na taką formę rozstrzygnięcia.

Taką wyraźną podstawę prawną do orzekania w formie decyzji zawierają m.in. następujące akty prawne o randze ustawy:

- art. 12 ustawy z dnia 17 października 2008 r. – o zmianie imienia i nazwiska,
- art. 3 pkt. 12 ustawy prawo budowlane,
- art. 17 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim,
- art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

W żadnym z przepisów stosowanych przy rejestracji stanu cywilnego, a wy-

nikających z art. 28, 34, 35, 36, 70, 73 czy 87 prawa o aktach stanu cywilnego, nie znajdujemy zapisu o konieczności orzekania w formie decyzji.

W każdym z wymienionych przepisów ustawodawca wyraźnie określił tryb czynności jako: wpisanie, sprostowanie, uzupełnienie, czy odtworzenie aktu.

Myszę, że w tym miejscu warto przytoczyć zamieszczone w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 września 2008 r. sygn. I OSK 1326/07 zdefiniowanie materialnego pojęcia decyzji administracyjnej, które w ocenie sądu oznacza kwalifikowany akt administracyjny, stanowiący przejaw „woli organów administracji publicznej, wydany na podstawie powszechnie obowiązującego prawa administracyjnego o charakterze władczym i zewnętrznym, rozstrzygający konkretną sprawę, konkretnie określonej osoby fizycznej lub prawnej w postępowaniu unormowanym przez przepisy proceduralne. Organ administracji publicznej podejmując indywidualny akt administracyjny dokonuje **konkretyzacji prawa**. Taki akt staje się decyzją dopiero w chwili

doręczenia lub ogłoszenia go stronie, z tą chwilą wobec strony powstają skutki w postaci nabycia praw lub wykonania obowiązków”. Takim aktem w rozumieniu rejestracji stanu cywilnego jest akt sporządzony w księdze, a nie decyzja.

Mając powyższe na uwadze, przy równoczesnym nawiązaniu do art. 6 kodeksu postępowania administracyjnego, należy podkreślić, że cechą wyróżniającą demokratyczne państwo prawa jest **związanie administracji prawem** – a zatem administracja może czynić tylko to, do czego wyraźnie upoważnia ją prawo i to w formach i trybie prawem przewidzianych (M. Jaśkowska, „Związanie administracji...str.137).

W postępowaniu administracyjnym nie można zatem stosować klauzul

generalnych, zawartych w przepisach należących do innych gałęzi prawa, zasad współżycia społecznego i analogii.

W państwie prawnym nie istnieje też kategoria „swobodnego uznania” administracji, rozumiana jako zwolnienie tej administracji od obowiązku powoływania się na konkretną podstawę prawną przy ferowaniu rozstrzygnięć administracyjnych, a konsekwencją naruszenia zasad praworządności jest kwalifikowana wada decyzji skutkująca stwierdzeniem jej nieważności (art. 156 § 1 pkt. 2 kpa).

Analizując literaturę przedmiotu jaką jest ustawa z dnia 29 września 1986 r.

ważnieniem aktu stanu cywilnego, co w konsekwencji godziłoby w samoistny byt aktu i jego charakter określony w art. 4 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Należy podkreślić, że w dobie funkcjonowania konstytucyjnych zasad państwa prawa, jedynym źródłem, w oparciu o które organ administracji publicznej podejmuje czynności może być przepis prawa powszechnie obowiązującego, a więc aktu ustawodawczego albo wykonawczego wydanego na podstawie i w granicach wyraźnego upoważnienia zawartego w akcie ustawodawczym.

Tym samym wyklucza się możliwość ewentualnego nakładania obowiązków

na podstawie przepisów wewnętrznych, określanych w dobie funkcjonowania dekretów jako „akty prawotwórcze kierownictwa wewnętrznego.”

Działając w granicach obowiązującego dzisiaj prawa, należy z całą mocą pokreślić, że czynności kierownika urzędu stanu cywilnego w zakresie rejestracji stanu cywilnego dokonywane są w dwóch podstawowych formach: w formie aktu stanu cywilnego lub decyzji i to w formach

<http://www.sxc.hu>

- Prawo o aktach stanu cywilnego, nie znajdują zatem żadnych podstaw prawnych zezwalających kierownikowi urzędu stanu cywilnego na spełnienie żądania wnioskodawcy w zakresie rejestracji stanu cywilnego, poprzez wydanie decyzji. Gdyby jednak przyjęć dotychczasowy sposób postępowania za słuszny, należałoby moim zdaniem uznać, że każdą czynność kierownika urzędu stanu cywilnego winno poprzedzać wydanie decyzji administracyjnej, co oznaczałoby, że kierownik USC dokonuje czynności w dwóch różnych formach jednocześnie i to w ramach tego samego organu i w tej samej sprawie. Gdyby przyjęć, że byt aktu uzależniony jest od decyzji administracyjnej, jej unieważnienie musiałoby skutkować unie-

wstępujących rozłącznie, tym bardziej, że niezależnie od źródła powstania aktu, z chwilą jego sporządzenia żyje on bytem niezależnym od źródła, na podstawie którego powstał. Nawet gdyby zawierał treści nieprawdziwe czy błędne, o jego unieważnieniu czy sprostowaniu może decydować jedynie sąd.

Myszę, że warto zwrócić uwagę na jeszcze jedną zasadniczą kwestię, a mianowicie na zapis art. 12 kpa, który dotyczy szybkości postępowania administracyjnego, a realizacji idei sformułowanej w tym przepisie nie służy na pewno obecny sposób realizacji wniosków w zakresie rejestracji stanu cywilnego.

Danuta Sorbian

Z-ca Dyrektora USC m.st. Warszawy

Krystyna Gładych

WŁAŚCIWOŚĆ MIEJSCOWA KIEROWNIKA URZĘDU STANU CYWILNEGO W SPRAWIE ODTWORZENIA TREŚCI AKTU STANU CYWILNEGO

Właściwość miejscową rejestracji stanu cywilnego ustawa z dnia 29 września 1986r. prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity – Dz. U z 2011r. Nr 212, poz. 1264), określa w rozdziale 2 „Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego”, w sposób następujący:

1. Jeżeli zdarzenie miało miejsce na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w jej obecnych granicach – właściwym do sporządzenia aktu stanu cywilnego jest kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca tego zdarzenia. Jeżeli ma już akt sporządzony w swojej księdze stanu cywilnego to może go prostować czy uzupełniać, jeżeli jest taka potrzeba. Właściwość miejscowa kierownika urzędu stanu cywilnego jest zawarta w następujących artykułach:

- art. 10 – sporządzenie aktu urodzenia i zgonu,
- art. 12 ust. 1 – zawarcie małżeństwa przed kierownikiem usc,
- art. 12 ust. 3 – sporządzenie aktu małżeństwa zawartego przed osobą duchowną,
- art. 28 – sprostowanie aktu stanu cywilnego,
- art. 34 – odtworzenie treści aktu stanu cywilnego,
- art. 36 – uzupełnienie aktu stanu cywilnego,
- art. 87 – wpisanie treści wypisu.

2. Jeżeli zdarzenie podlegające rejestracji stanu cywilnego nastąpiło poza granicami kraju – właściwym do sporządzenia aktu stanu cywilnego i nanoszenia w nim zmian jest kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania wnioskodawcy (art. 13), bądź ostatniego miejsca zamieszkania wnioskodawcy (art. 15).

3. Zdarzenia, które nastąpiły poza granicami kraju, to zdarzenia o których jest mowa w:

- art. 35 – odtworzenie treści aktu stanu cywilnego,
- art. 73 – wpisanie treści aktu do polskich ksiąg stanu cywilnego,
- art. 70 – zarejestrowanie urodzenia, małżeństwa lub zgonu,
- art. 72 – rejestracja urodzenia i zgonu obywatela polskiego.

4. Jeżeli wnioskodawcą jest konsul to właściwym do sporządzenia aktu stanu cywilnego jest kierownik urzędu stanu cywilnego dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy (art.15).

5. Z powyższych zapisów wynika, że każdy kierownik urzędu stanu cywilnego pracuje sam dla siebie, zbiera potrzebne dokumenty na własne potrzeby, a nie na potrzeby innego kierownika usc. W prawie o aktach stanu cywilnego jest zamieszczone pojęcie „odtworzenie treści aktu stanu cywilnego” dla

dwóch różnych stanów faktycznych:

I. Artykuł 35 w brzmieniu: „Jeżeli akt urodzenia, małżeństwa lub zgonu został sporządzony za granicą, a uzyskanie odpisu aktu jest niemożliwe lub związane z poważnymi trudnościami, można odtworzyć jego treść na wniosek osoby zainteresowanej, organu państwowego lub z urzędu”.

Postępowanie kierownika urzędu stanu cywilnego może przebiegać w sposób następujący:

1. Przyjmuje podanie od strony z dołączonym np. wyciągiem z rejestru Urzędu Podatkowego ze Szwecji dot. urodzenia dziecka i odpisem aktu małżeństwa rodziców jeżeli dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa lub odpisu aktu urodzenia matki jeżeli dziecko nie pochodzi od męża matki.
2. Wypełnia w księdze urodzeń, w akcie urodzenia wszystkie rubryki aktu, korzystając z w/w dokumentów załączonych do podania.
3. W rubryce „Uwagi” dokonuje wpisu: „akt sporządzono na podstawie art. 35proac”.
4. Podanie wraz z dołączonymi do niego dokumentami wkłada do akt zbiorowych.
5. Wydaje osobie uprawnionej bezpłatnie 3 odpisy skrócone aktu urodzenia dziecka.

II. Artykuł 34 w brzmieniu:

„1. W razie zaginięcia lub zniszczenia całości lub części księgi

stanu cywilnego, odtwarza się treść aktu stanu cywilnego wraz ze wzmiankami dodatkowymi na wniosek osoby zainteresowanej, organu państwowego lub z urzędu. 2. W razie zaginięcia lub zniszczenia całości lub części księgi stanu cywilnego, treść odpisu aktu wpisuje się do ksiąg stanu cywilnego na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli istnieje odpis aktu. Treść odtworzonego aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz treść odpisu aktu wpisuje się do ksiąg stanu cywilnego urzędu stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu w zaginionej lub zniszczonej księdze”.

Przy sporządzaniu aktu stanu cywilnego w trybie art. 34 poasc mamy dwa stany faktyczne. Jest odpis aktu lub go nie ma. Jeżeli jest odpis aktu - kie-

rownik urzędu stanu cywilnego może postąpić następująco:

1. Przyjmuje podanie wraz z odpisem aktu.
2. Wpisuje treść odpisu do księgi urodzeń, małżeństw lub zgonów w zależności od zdarzenia, pod kolejnym numerem aktu.
3. W rubryce „Uwagi” dokonuje wpisu: „Akt sporządzono w trybie art. 34 ust.2 poasc”.
4. Podanie wraz z odpisem aktu wkłada do akt zbiorowych.
5. Wydaje żadaną ilość odpisów aktów stanu cywilnego.

Jeżeli nie ma odpisu aktu, wnioskodawca jest zobowiązany

dołączyć do podania wszelkie dokumenty świadczące, że był sporządzony akt w księdze stanu cywilnego i jaka była jego treść, ponieważ warunkiem sporządzenia aktu w trybie art. 34 jest sporządzenie w przeszłości aktu stanu cywilnego. Takim dokumentem może być np. odpis aktu chrztu z księgi pierwopisu, przechowywanej w parafii kościoła lub związku wyznaniowego. Tryb postępo-

jest kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Dla odtworzenia treści aktu stanu cywilnego w trybie art. 34 – czyli dla zdarzeń, które w przeszłości miały miejsce w kraju – właściwym jest ten kierownik urzędu stanu cywilnego, na terenie którego zdarzenie nastąpiło. Nikt za nikogo nie pracuje. Każdy kierownik usc sam zajmuje się sprawą należącą do jego kompetencji, a nie

„wysługuje się” innym kierownikiem usc.

Jest tylko jedyny taki przypadek w prawie o aktach stanu cywilnego kiedy jeden kierownik urzędu stanu cywilnego robi coś dla innego kierownika usc, a mianowicie zgłoszenie urodzenia dziecka w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania ro-

wania kierownika usc może być podobny jak w sytuacji gdy istnieje odpis aktu, a w rubryce „Uwagi” jest wpis: „Akt sporządzono w trybie art. 34 ust.1 poasc”.

Przyznam szczerze, że nie sądziłam, iż zapis art. 13 prawa o aktach stanu cywilnego budzi tyle emocji wśród kierowników urzędów stanu cywilnego odnośnie tego, który kierownik ma przyjąć podanie i zająć się sprawą, a który sporządza akt w księdze. Dla mnie sprawa zawsze była jasna. Artykuł 13 w/w ustawy odnosił się zawsze do zdarzeń, które nastąpiły poza granicami kraju i właściwym

dziców lub jednego z nich (art. 11 ust.1) oraz zgłoszenie zgonu w urzędzie stanu cywilnego ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego lub miejsca jego pochowania (art. 11 ust.2). Choć w dzisiejszych czasach oba te zapisy mogą budzić wątpliwości czy na pewno są niezbędne w prawie o aktach stanu cywilnego. Dochodzi bowiem do takich sytuacji, gdy do urzędu stanu cywilnego, w którego okręgu działania jest położony szpital przychodzi ojciec dziecka aby sporządzić akt urodzenia i jest odsyłany do urzędu stanu cywilnego miejsca swego

zamieszkania aby tam dokonywał wszelkich formalności. Takie postępowanie zbędnie obciąża pracą kierownika urzędu stanu cywilnego, który zgodnie z art. 11 ust. 1 i 3 poasc musi sporządzić protokół zgłoszenia urodzenia i przesłać go do urzędu stanu cywilnego miejsca urodzenia dziecka oraz wydłużyć czas otrzymania przez rodziców odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku zgłoszenia zgonu w urzędzie stanu cywilnego ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego lub miejsca jego pochowania (art. 11 ust. 2 i 3). Jeżeli zgon następuje w szpitalu, to prościej jest wziąć kartę zgonu ze szpitala i zwrócić się do urzędu stanu cywilnego o sporządzenie aktu zgonu, odebrać odpisy aktu i załatwić wszelkie formalności związane z pochowaniem zwłok niż ze zwłokami wracać do miejsca ich pochowania tym bardziej, że można spotkać się z takim przypadkiem, że zakład pogrzebowy może odmówić sprzedaży trumny bez okazania odpisu aktu zgonu bądź na cmentarzu wyznaniowym osoba duchowna zażąda przedłożenia karty zgonu i odpisu aktu zgonu osoby zmarłej.

Wracając do art. 13 prawa o aktach stanu cywilnego, gdyby przyjąć inną interpretację tego artykułu np. że do odtworzenia treści aktu w trybie art. 34 prawa o aktach stanu cywilnego właściwy jest kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania wnioskodawcy, to „zabrakłoby” właściwości miejscowej dla spraw z art. 35 poasc i nie wiadomo byłoby, który kierownik usc miałby zająć się sprawą. Nie ma tu więc żadnego sporu kompetencyjnego, jak mogło wydawać się niektó-

rym kierownikom usc kierującym w powyższej sprawie pismo do Ministra Spraw Wewnętrznych i nie mogą oni powoływać się na fakt, że zawsze tak postępowali. Bo to znaczy, że inny kierownik usc - miejsca zamieszkania wnioskodawcy przyjmował podanie, zbierał dokumenty i wydawał decyzję administracyjną (choć ta w aktualnym stanie prawnym, moim zdaniem jest zbędna), a kierownik usc - miejsca zaginięcia księdze, sporządzał akt w swojej księdze. Przepis prawa jest jasny i nie powinien budzić żadnych wątpliwości.

Spróbowałam znaleźć przyczynę tak odmiennych interpretacji art. 13 właściwości miejscowej kierowników urzędów stanu cywilnego i znalazłam. Są to mianowicie komentarze do prawa o aktach stanu cywilnego. Faktycznie w komentarzach figurowały zapisy, że inny kierownik przyjmuje podanie i rozpatruje sprawę a inny sporządza akt stanu cywilnego. Ale komentarz to tylko komentarz i każdy autor ma prawo komentować przepis prawny według własnego zdania i zdanie to zmieniać. Tak też się stało z komentarzami do tego artykułu.

W komentarzu do art. 13 prawa o aktach stanu cywilnego p. Alicji Czajkowskiej i p. Elżbiety Pachniewskiej (wydanie 3. LexisNexis – wg. stanu prawnego na dzień 1 października 2005 r.) - strona 38 - zamieszczony jest zapis, że „kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania wnioskodawcy wydaje decyzje w sprawach odtworzenia treści aktu stanu cywilnego sporządzonego w księdze utraconej (art.34)”, ale już w komentarzu do art. 13 prawa o aktach stanu cywilnego tych samych autorek (wydanie 5. LexisNexis

- wg. stanu prawnego na dzień 15 września 2011 r.) - strona 48 - istnieje zapis, że „Art. 13 ustala właściwość miejscową dla dokonania czynności z zakresu zdarzeń, które nastąpiły za granicą” oraz zapis, że właściwy natomiast dla spraw z art. 34 p.a.s.c jest kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu w zaginionej bądź zniszczonej księdze, a nie miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Zasada ta znajduje też potwierdzenie w ust. 3 art. 34 p.a.s.c. Do spraw z tego zakresu nie ma zastosowania art. 13 i 15 p.a.s.c.”.

Ostatecznie sprawę przesądził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, który w wyroku z dnia 12 sierpnia 2010 r., sygn. akt II S.A./OI 415/10, odnosząc się do właściwości z art. 13 prawa o aktach stanu cywilnego zamieścił zapis: „regulacja ta stanowi odstępstwo od reguły właściwości miejscowej ogólnej miejsca zdarzenia, które ma wpływ na stan cywilny osoby. Właściwość tę określa art. 10 ust. 1 tej ustawy. Przepis art. 13 Prawa o aktach stanu cywilnego określający właściwość kierownika usc według miejsca zamieszkania wnioskodawcy ma natomiast umożliwić rejestrację w polskich księgach stanu cywilnego zdarzeń, które nastąpiły poza granicami kraju”.

Sądzę zatem, że przedstawienie powyższych przepisów prawnych oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu administracyjnego w Olsztynie z dnia 12 sierpnia 2010r. ostatecznie wyjaśnia sprawę właściwości kierownika urzędu stanu cywilnego do odtworzenia treści aktu stanu cywilnego w zaginionej lub zniszczonej księdze, o którym mówi przepis art. 34 prawa o aktach stanu cywilnego.

Krystyna Gładych
były pracownik MSWiA

Terminarz seminariów szkoleniowych organizowanych przez SUSC RP w I. półroczu 2012 r.

WOJEWÓDZTWO	TERMIN	MIEJSCE	ORGANIZATOR
Lubelskie	16-17.02	Lublin	SUSC RP Oddział w Lublinie tel. +81 747 16 43
Seminarium ogólnopolskie	23-24.02	Poznań	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81
Wielkopolskie	14-16.03	Będlewo	SUSC RP Oddział w Zielonej Górze tel. +68 324 77 81
Dolnośląskie	19-21.03	Legnica	SUSC RP Oddział w Zielonej Górze tel. +68 324 77 81
Łódzkie	21-23.03	Rawa Mazowiecka lub Łowicz	SUSC RP Oddział Łódzki tel. +42 638 54 96
Seminarium ogólnopolskie Kurs podstawowy	I. zjazd 26-30.03	Łowicz	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81
Opolskie	2-4.04	Turawa	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81
Seminarium ogólnopolskie	18-20.04	Kraków	SUSC RP Oddział Małopolski tel. +12 616 55 19
Seminarium ogólnopolskie Kurs podstawowy	II. zjazd 23-27.04	Łowicz	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81
Podlaskie	7-9.05	Drohiczyn n/Bugiem	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81
Pomorskie	9-11.05	Gdańsk-Sobieszewo	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81
Mazowieckie	14-16.05	Miętne	SUSC RP Oddział w Lublinie tel. +68 324 77 81
Lubelskie	16-18.05	Lublin	SUSC RP Oddział w Lublinie Tel. +81 747 16 43
Śląskie	21-23.05	Wisła	SUSC Oddział w Bielsku-Białej tel. +33 814 11 85
Podkarpackie	II. połowa maja	Czudec lub Sanok	SUSC Oddział Podkarpacki tel. +17 875 46 13
Lubuskie	30.05-1.06	Łagów	SUSC RP Oddział w Zielonej Górze tel. +68 324 77 81
Zachodniopomorskie	I. połowa czerwca	Szczecin	SUSC RP Oddział Nadmorski tel. +94 348 88 36
Warmińsko-Mazurskie	I. połowa czerwca	Olsztynek	Zarząd Główny SUSC RP tel. +68 324 77 81

UWAGA NOWOZATRUDNIENI KIEROWNICY I ZASTĘPCY KIEROWNIKÓW USC!

Zarząd Główny Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej organizuje kurs podstawowy dla kierowników, zastępców i pracowników usc z niewielkim stażem oraz innych osób zainteresowanych pogłębieniem wiedzy ogólnej z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Szkolenie odbędzie w dwóch 5-dniowych zjazdach. Tematyka kursu obejmuje m.in.:

- podstawowe wiadomości z prawa rodzinnego, prawa cywilnego i prawa prywatnego międzynarodowego,
- rejestracja stanu cywilnego w praktyce w oparciu o przepisy Prawa o aktach stanu cywilnego i przepisy wykonawcze,
- postępowanie administracyjne kierownika usc,
- organizacja i celebrowanie uroczystości zawarcia małżeństwa oraz jubileuszy pożycia małżeńskiego,
- elektroniczna rejestracja stanu cywilnego.

Terminy kursów: I zjazd - 26-30 marca 2012 r.

II zjazd - 23-27 kwietnia 2012 r.

Miejsce: Ośrodek Szkoleniowo Konferencyjny „ZACISZE” w Łowiczu.

Koszt udziału w obu zjazdach łącznie z zakwaterowaniem i wyżywieniem wynosi **1800,- zł.**

Należność można uregulować za każdy zjazd oddzielnie (po 900 zł).

Chętni do wzięcia udziału w kursie proszeni są o wstępne zgłoszenie telefoniczne do Zarządu Głównego SUSC RP tel. +68 324 77 81 lub pocztą elektroniczną na adres: usc@um.zielona-gora.pl w terminie do **8 marca 2012 r.** Szczegółową ofertę wyślemy zainteresowanym niezwłocznie po otrzymaniu wstępnego zgłoszenia.

JUBILEUSZ ZŁOTYCH GODÓW W REJOWCU FABRYCZNYM

Odznaczenia za długoletnie pożyte małżeńskie przyznane przez Prezydenta RP wręczono parom małżeńskim w Rejowcu Fabrycznym podczas uroczystości w Domu Weselnym „Pod Orzechami” 22 października 2011 roku. Złote Gody obchodziło 21 par małżeńskich z terenu miasta i gminy Rejowiec Fabryczny:

1. Anna i Witold Bedlińscy
2. Janina i Leon Bujnikowie
3. Zofia i Marian Haba
4. Zdzisława i Eustachiusz Jakubowscy
5. Władysława i Kazimierz Moniakowscy
6. Wanda i Julian Pietuch
7. Zofia i Henryk Wilgoccy
8. Rozalia i Jan Bednarscy
9. Maria i Stanisław Cichosz
10. Czesława i Mieczysław Dudkowscy
11. Krystyna i Marian Jończyk
12. Jadwiga i Bronisław Kalinowscy
13. Marianna i Jan Majstruk
14. Zofia i Piotr Naróg
15. Teresa i Roman Parada
16. Genowefa i Bogdan Psuja
17. Kazimiera i Marian Rasińscy
18. Emilia i Jan Rudnik
19. Łucja i Ryszard Sławińscy
20. Zofia i Józef Wawrzyszuk
21. Emilia i Marian Zając

Na uroczystość przybyły rodziny jubilatów oraz przedstawiciele wojewódzkich i lokalnych władz. Uroczystego aktu dekoracji dokonali: Burmistrz Miasta Rejowiec Fabryczny Stanisław Bodys, Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny Zdzisław Krupa, przedstawiciel Wojewody Lubelskiego – Pan Leszek Kraczkowski Z-ca Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego. Jubilaci, którzy są godnym przykładem dla młodszych pokoleń otrzymali odznaczenia, pamiątkowe dyplomy oraz kwiaty.

Wspólne zdjęcie jubilatów

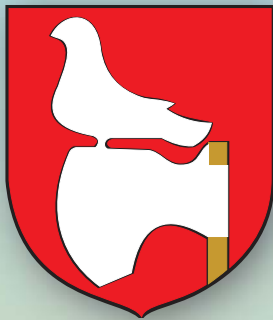
Na szczególne wyróżnienie zasługuje para małżeńska z Rejowca Fabrycznego, która świętowała Diamentowe Gody. Są to państwo Janina i Leon Bujnikowie, którzy przeżyli razem 60 lat w małżeństwie.

Ten szczególny jubileusz jest dowodem na to, jak ważna w życiu jest miłość i bliskość drugiej osoby. Te wspólnie przeżyte 50 lat to symbol wierności i miłości rodzinnej, to dowód wzajemnego zrozumienia i istoty związku małżeńskiego. To również wzór i piękny przykład dla młodych pokoleń wstępujących w związki małżeńskie.

Podczas uroczystości wzniesiono toast lampką szampana, przygotowano też torty oraz słodki poczęstunek. Do tańca przygrywał zespół „Radość” z Liszna. Ten piękny dzień na długo pozostanie w pamięci uczestników uroczystości.

Złotym Jubilatom życzymy dalszych szczęśliwych lat, pełnych zdrowia i spokoju!!!

Grażyna Bartoszek
Kierownik USC
w Rejowcu Fabrycznym

Kontakt

222-170 Rejowiec Fabryczny, ul. Lubelska 16
tel.: 82 566 33 88, faks 82 566 47 28
e-mail: usc@rejowiec.pl
www.ug.rejowiec.pl

Sala ślubów

REJOWIEC FABRYCZNY

Województwo lubelskie

Kod terytorialny 0603011

Liczba mieszkańców - 4559 w tym miasta - 4640

Powierzchnia gminy 88 km²

REJOWIEC FABRYCZNY

Rejowiec Fabryczny to miasto w powiecie chełmskim, położone w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego, niedaleko granicy z Ukrainą - 50 km na wschód od Lublina i ok. 20 km na zachód od Chełma. Położenie miasta na ważnym szlaku kolejowym, wiodącym z Warszawy przez Lublin-Chełm do granicy państwa w Dorohusku pozwala wiązać przyszłość miasta z aktywizacją współpracy transgranicznej i wymiany handlowej pomiędzy państwami Unii Europejskiej, a Ukrainą oraz innymi państwami Wspólnoty Niepodległych Państw.

Pierwsze wzmianki dotyczące osadnictwa na tym terenie pochodzą z XIII wieku. Założyciel pobliskiego Rejowca - Mikołaj Rej, posiadał na obszarze zajmowanym dziś przez miasto, dwa folwarki. Rejowiec Fabryczny otrzymał prawa miejskie w 1962 roku. Obecnie miasto liczy ok. 5 tysięcy mieszkańców i stanowi centrum administracyjne, handlowe i usługowe dla miasta oraz gminy Rejowiec Fabryczny. Miasto, od początku swojego istnienia silnie związane i uzależnione od Zakładu Cementowni „Rejowiec”, miało pierwotnie charakter przemysłowo - rolniczy. Największy zakład - Cementownia „Rejowiec” (dawniej Cementownia „Pokój”) słynie z wytwarzanego tu najwyższej jakości cementu portlandzkiego, a zwłaszcza cementów specjalnych - do budowy dróg, autostrad, mostów oraz cementu hutniczego. W Rejowcu Fabrycznym działa rodzinna firma „Pawłowianka”, która wytwarza drewniane beczki i wyroby bednarskie, a także tradycyjne naczynia drewniane używane w gospodarstwie domowym.

Urząd Stanu Cywilnego w Rejowcu Fabrycznym mieści się na I piętrze Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny. USC obejmuje swoim działaniem miasto i gminę Rejowiec Fabryczny w pełnym zakresie czynności. Obsługuje łącznie ok. 10 tys. mieszkańców (miasto Rejowiec Fabryczny oraz 15 sołectw gminy Rejowiec Fabryczny). W skład USC wchodzi również Biuro Dowodów Osobistych oraz Ewidencja Ludności dla mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny. Kierownikiem USC jest Grażyna Bartoszek, która pełni jednocześnie funkcję kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny.

W archiwum urzędu stanu cywilnego znajdują się księgi parafialne wyznania katolickiego oraz prawosławnego z parafii Pawłów i Kanie. Posiadamy również księgi stanu cywilnego prowadzone od 1946 r. w urzędach stanu cywilnego przy prezydium gromadzkich rad narodowych z miejscowości Pawłów, Kanie, Liszno, Morawinek (obecnie USC Rejowiec Fabryczny).

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Rejowcu Fabrycznym sporządza się rocznie około:

- 70 aktów małżeństw,
- 60 aktów zgonów,

Aktów urodzenia, oprócz transkrypcji, nie sporządza się, gdyż na terenie Rejowca Fabrycznego nie ma szpitala ani izby porodowej.

Rocznie wydaje się ok. 3000 odpisów i zaświadczeń oraz ok. 60 decyzji administracyjnych.

Od czerwca 2008 r. USC w Rejowcu Fabrycznym korzysta z systemu komputerowego do obsługi urzędu stanu cywilnego z Wojewódzkiego Ośrodka Informatyki w Lublinie. Aplikacja USC obsługuje pełny zakres czynności wykonywanych w urzędzie. Emituje niezbędne wydruki i dokumenty.

Sala ślubów

Aplikacje Alternatywne (AA) - nowa linia produktów w wersji przeglądarkowej

dostosowanych do nowej infrastruktury informatycznej w urzędach i zgodnych z rozporządzeniem w sprawie stosowania Instrukcji Kancelaryjnej, JRWA i Archiwum Zakładowego umożliwiającymi wprowadzenie Elektronicznego Zarządzania Dokumentami napływającymi i tworzonymi w usc.

Architektura i funkcjonalność nowej aplikacji

Aplikacja AA_USC jest aplikacją w architekturze trójwarstwowej wytworzona w technologii Microsoft .Net, której interfejs użytkownika, logika biznesowa oraz ich baza danych są oddzielnymi, wymiennymi modułami. Aplikacja AA_USC posiada pełną funkcjonalność aplikacji PB_USC z możliwością wydawania odpisów i zaświadczeń z aktów stanu cywilnego zgromadzonych w bazie danych w trakcie wieloletniej eksploatacji. Ponadto posiada funkcjonalności ZMOKU w zakresie nowych obowiązków nałożonych na kierownika usc. Aplikacja AA_USC będzie komunikować się bezpośrednio z Systemem Rejestrów Państwowych. Stosując terminologię ZMOKU, jest aplikacją alternatywną zastępującą moduły ZMOKU. W zakresie symboli JRWA dotyczących specyfiki USC aplikacja AA_USC_EZD zapewnia zarządzanie napływającą i tworzoną w urzędzie dokumentacją w sposób zgodny z przepisami wynikającymi z ustawy archiwalnej.

- Elektroniczne Zarządzanie Dokumentami
- Rejestracja urodzenia
- Rejestracja małżeństwa
- Rejestracja zgonu
- Zmiana w akcie urodzenia
- Zmiana w akcie małżeństwa
- Zmiana w akcie zgonu
- Wnioski i decyzje
- Odpisy i zaświadczenia
- Numer PESEL
- Rejestr PESEL
- Administracja

Sposób licencjonowania

Licencja AA_USC przypisana jest do serwera aplikacji. Jej koszt zależy od ilości aktywnych użytkowników aplikacji. Sprzedawane będą aktywne licencje (pojedynczo lub w pakietach). Każdy aktywny użytkownik będzie miał prawo do uruchomienia maksymalnie trzech niezależnych instancji aplikacji (np. na 3 komputerach). Specjalne konto administracyjne, będzie zawsze aktywne (predefiniowana rola administracyjna). Administrator nie będzie miał dostępu do funkcji biznesowych aplikacji AA_USC. Dotychczasowi użytkownicy aplikacji PB_USC otrzymają aplikację alternatywną w koszcie upgrade'u stanowiącym 30% ceny zakupu wersji podstawowej AA_USC. Aplikacja będzie dostępna w sprzedaży w połowie 2012 roku.

Część serwerowa:

- System operacyjny: Windows Server 2008 lub nowszy
- Internet Information Services: IIS 7.0 lub nowszy
- MS .NET Framework: wersja 4.0 lub nowsza
- Obsługiwane bazy danych: Microsoft SQL Server 2005 lub nowszy, Oracle 9i, 10g lub nowszy
- Wydzielony serwer bazy danych: zalecany
- Komunikacja z usługami udostępnionymi przez System Rejestrów Państwowych - zgodnie z wytycznymi MSWiA

Wymagania techniczne

Część kliencka:

- Przeglądarka internetowa: Internet Explorer 8 lub nowszy, Firefox 7.0 lub nowszy
- System operacyjny stacji klienckiej obsługuje czytniki kart inteligentnych

W sprawach warunków sprzedaży i szczegółów technicznych prosimy o kontakt z Biurem Obsługi Klienta TECHNIKA IT S.A. pod nr tel.: 32 338 38 53, 32 338 38 54.